

29
2025

La cooperació pel desenvolupament sostenible és urgent, real i poderosa
Eva Granados Galiano

(Tr)afican(t)s, museus i col·leccions de Catalunya davant la colonialitat
Jose Alonso

Sensibilització i adolescència: quinze anys d'història
Míriam Pérez Gonzalez

DOSSIER

Cisjordània, vida i esperança sota l'ocupació • Gaza, la ferida que no es tanca
El privilegi de formar part de la Global Summud Flotilla • La resistència de poble palestí continua i la solidaritat també • Gaza tornarà a renéixer de les runes i les cendres • La hipòtesi Albanese "El genocidi d'Israel continua: perquè és lucratiu per a molts"

Agraïment a totes les persones que de manera generosa han col·laborat amb *Sud*, especialment als autors dels diferents articles.

Directora Núria Pelay

Consell de Redacció Cati Llibre, David Minoves, Lali Carrillo, Jordi Cortés, Pau Cantos, Alba Martínez Vélez, Tere Gómez, Laura Castel, Judith Muñoz, Montse Santolino, Dani García, Alvaro Cortés i Nicolas Cortés.

Coordinació Sally Revuelta

Direcció d'art Quim Milla

Revisió lingüística Magda Gascon

Disseny i maquetació quimilla

Impressió Impremta Torrell

Dipòsit legal B-37.117-2001

Edita

Redacció i administració

Rambla del Raval, 29-35, 08001 Barcelona
www.sindicalistessolidaris.org
sindicalistes@sindicalistessolidaris.org

Amb la col·laboració

**Diputació
Barcelona**

SUMARI

4 EDITORIAL

TRIBUNA

- 6 **La cooperació pel desenvolupament sostenible és urgent, real i poderosa**
Eva Granados Galiano
- 10 **Cap a una cooperació més àgil, eficaç i sostenible**
Miriam Benterrak Ayensa
- 14 **(Tr)afican(t)s, museus i col·leccions de Catalunya davant la colonialitat**
Jose Alonso
- 18 **La revolta estudiantil per la democràcia a Sèrbia que la UE no pot ignorar**
Roger Valsells
- 22 **Sensibilització i adolescència: quinze anys d'història**
Míriam Pérez Gonzalez
- 24 **'Quo vadis, solidaritat ?, cooperar en un món sense regles**
Nicolás Cortés Rojano

ENTREVISTA

- 28 **Wael Natheef**

DOSSIER

- 36 **Cisjordània**
vida i esperança sota l'ocupació
Arnau Selga
- 40 **Gaza,**
la ferida que no es tanca
Fawaz Almanassra
- 44 **El privilegi de formar part de la**
Global Sumud Flotilla
Jordi Coronas
- 50 **La resistència de poble palestí**
continua i la solidaritat també
José A. Iniesta
- 54 **Gaza tornarà a renéixer de les**
runes i les cendres
Manel Vila i Motlló
- 58 **La hipòtesi Albanese**
"El genocidi d'Israel continua:
perquè és lucratiu per a molts"
Luca Gervasoni Vila

DISSIDÈNCIES

- 64 **La trampa ucraniana**
Laura Castel Fort
- 66 **Rosine. Morir esperant Europa**
Eva Gajardo
- 68 **És aquí on vaig néixer?**
Eva Ferrer
- 70 **Flipa Amb els ODS**
Imma Bovè
- 72 **La veu de Hind**
Èlia Varela

Lluny d'aquella forma de produir de Henry Ford, que buscava fidelitzar els seus treballadors per garantir la producció de les seves fàbriques, actualment estem davant d'una diàspora en què cadascun dels components d'un producte es realitza en una part diferent del món i on la mà d'obra és fàcilment reemplaçable. L'entrada d'estructures extractives com el sistema bancari modern i el creditici, les grans corporacions i les franquícies, han portat a un canvi de les relacions

laborals i del capitalisme tal com l'havíem entès fins fa unes dècades.

Segons l'estudi *Top 200: The Rise of Global Corporate Power*, 51 de les 100 "economies" més grans del món són corporacions i només 49 són països quan es comparen les vendes corporatives amb PIB de països. Depenent de la font i de l'any trobem a Walmart al voltant del lloc número dotze amb un volum de vendes que supera el PIB de països com Israel, Polònia o Grècia.

El poder que abans era patrimoni dels estats nació ara s'ha evaporat en l'espai global, en país de ningú i on no hi ha ni regles, ni lleis, ni tribunals globals. Una prova d'això la podem trobar durant la pandèmia de la COVID-19, quan els estats més forts van injectar importants sumes de diners a les farmacèutiques per tal que desenvolupessin una vacuna i aquestes es van quedar les patents, augmentant així els beneficis de les grans corporacions a esquena de l'esforç de la ciutadania.

Amb la pèrdua de poder dels estats, la societat mundial no ha sigut capaç, de moment, de crear una estructura que s'adapti a les necessitats de defensa dels interessos de la societat global. Les Nacions Unides s'han demostrat una institució feixuga incapaç d'agafar el rol de lideratge mundial que bona part de la societat li reclama i de defensar els drets de les persones enfrontant-se a qui els vulnera. Tasca altament complexa si tenim en compte que les Nacions Unides són una societat d'estats i que molts països estan en mans d'aquestes grans corporacions.

Els efectes negatius del capitalisme més ferotge han arribat i castigat els països en vies de desenvolupament empobrint-los encara més. L'extracció de recursos naturals (minerals, fusta, aigua i hidrocarburs, principalment), l'establiment d'empreses en zones maquileres amb uns salaris irrisoris per a la classe treballadora, la falta de mesures de seguretat i de cura de la salut i

la contaminació del medi ambient són el peatge que els països pobres paguen per tenir uns quants milers de llocs de treball (precaris) i unes quantes divises de les exportacions (aquestes activitats no solen tributar fiscalment).

Segons el sociòleg Immanuel Wallerstein, el sistema capitalista, dominant a gran part del món, viu una crisi estructural, que és el darrer estadi abans no canviï i s'iniciï un nou sistema de governança econòmic. El que està per veure és si aquest serà millor o pitjor, però ens aventurem a dir que aquest canvi no portarà res de bo per a la classe treballadora i augmentarà les desigualtats al món de manera considerable.

La vulneració de drets de la ciutadania global i la pèrdua de poder dels estats nació són símptomes de l'afebliment dels sistemes democràtics de les societats. Dediquem el dossier central de la revista *SUD* a la guerra de Palestina. Un genocidi que ens colpeix a tots nosaltres, que restem impotents veient com el Govern d'Israel extermina el poble palestí. Una guerra que, com tots els conflictes armats i zones de tensió que hi ha actualment al món, està directament relacionada, per una banda, amb aquesta falta de capacitat de les Nacions Unides com a òrgan de governança mundial, ja que està al servei dels interessos de les nacions estat i, per una altra banda, amb aquest nou capitalisme de les estructures extractives que prioritza el negoci i el benefici individual per damunt del col·lectiu. ■

La cooperació pel desenvolupament sostenible és urgent, real i poderosa

Em sento molt agraïda per la invitació de la Fundació Josep Comaposada - Sindicalistes Solidaris de la UGT de Catalunya a escriure a la vostra revista. Acompanyar processos de desenvolupament a altres països és un dels mandats més clars que pot tenir una servidora pública per contribuir a la prosperitat compartida a escala global.

El món viu moments de canvis vertiginosos que no van en el bon camí pel benestar de les persones ni per la sostenibilitat del planeta. Som testimonis de desafiaments sense precedents com les creixents desigualtats, la crisi climàtica i el dèficit de finançament del desenvolupament. L'últim informe de l'ONU estima que només s'aconseguirà una reducció del 10% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle per al 2035, molt lluny del necessari per contenir l'escalfament global. D'altra banda, l'informe "En risc i sense suficient finançament" d'ONU Dones assenyalava que el 34% de les 428 entitats de drets de les dones enquestades han suspès o tancat programes per combatre la violència masclista. Són només dos exemples de les conseqüències de la inacció davant el canvi climàtic i de com, en contextos regressius, els drets de les dones són els primers que retrocedeixen.

A aquesta emergència climàtica i a la restricció de drets s'hi sumen les devastadores conseqüències dels conflictes internacionals i una impunitat creixent en països on es qüestiona obertament el Dret Internacional i el Dret Internacional Humanitari. Afrontem múltiples crisis al món mentre l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) es redueix: un 9% el 2024 i una previsió d'un 17% addicional el 2025. La necessitat de diàleg i cooperació mundial mai no havia estat tan gran, però ens trobem en un moment de desconfiança en el multilateralisme. És una paradoxa: quan més necessitem unir forces, apareixen veus que promouen la desunió i la llei del més fort.

En aquest context, el Govern d'Espanya creu que la cooperació és més necessària que mai. Ho demostra amb l'aprovació de la Llei de cooperació per al desenvolupament sostenible i la solidaritat global —aprovada amb consens social i el suport de tots els grups parlamentaris excepte l'extrema dreta— i amb el Pla director de la cooperació 2024-2027, que fixa prioritats i potencia la coordinació entre actors. Des del 2018 amb el govern de Pedro Sánchez, l'AOD creix al nostre país: el darrer any ho va fer un 12%. Hem triplicat els fons destinats a ajuda humanitària i duplicat

els recursos invertits en l'ODS 5 sobre igualtat de gènere. No fem res més que ser coherents amb el valor de la solidaritat de la nostra ciutadania i complir amb la nostra Constitució, que insta a “col·laborar en l'enfortiment d'unes relacions pacífiques i de cooperació eficaç entre tots els pobles de la Terra”.

La política de cooperació és la nostra contribució a un món més pròsper, inclús i en pau. Per això, en temps de qüestionament, fake news i campanyes d'odi, és essencial explicar què fem, com ho fem i per què: reivindicar la cooperació, fer bandera del multilateralisme solidari i demostrar coherència davant les desigualtats i els conflictes. Ningú dubta que calen accions urgents. L'Agenda 2030 avança massa lentament: només

el 35% de les seves metes mostren progrés adequat (18% ben encaminades i 17% amb avenços moderats); el 48% tenen progrés insuficient, i el 17% han retrocedit per sota dels nivells del 2015. Hem d'accelerar-ne el compliment.

Un nou marc per a la cooperació

La Llei 1/2023 de cooperació per al desenvolupament sostenible i la solidaritat global i el seu desplegament reglamentari situen Espanya a l'avantguarda de l'acció global. Aquest nou enfocament posa al centre la defensa dels drets humans i la justícia social, alineant les polítiques amb l'Agenda 2030 i impulsant la cohesió social, la salut global, la protecció social i l'eliminació de totes les formes de discriminació.

El nou marc jurídic promou una major participació i corresponsabilitat, involucrant governs, agents econòmics i socials, universitats, ONGD, sector privat i societat civil en un esforç comú pel desenvolupament sostenible. En aquest sentit, la cooperació descentralitzada —la que duen a terme les comunitats autònomes i el món local— juga un paper crucial, adaptant l'ajuda a les necessitats reals de les comunitats i construint aliances transformadores des de la base.

Amb una llei renovada, més recursos humans i econòmics, millor governança i instruments reforçats —com l'enfortiment de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID)—, la cooperació espanyola disposa dels elements necessaris per continuar liderant la contribució al desenvolupament sostenible global.

El finançament del desenvolupament

El compromís del Govern no s'atura aquí. Som conscients que quan el multilateralisme és ambiciós i orientat a l'acció, continua essent l'eina més eficaç per afrontar desafiaments globals i promoure interessos comuns. Per això

Espanya va acollir la IV Conferència Internacional de Finançament per al Desenvolupament, organitzada per l'ONU el passat juliol a Sevilla. La crisi del desenvolupament és també la crisi del seu finançament.

La conferència va reunir més de 50 líders mundials, 100 organismes internacionals i més de 10.000 participants. En va sorgir un full de ruta per accelerar l'Agenda 2030 i renovar el marc global de finançament, reforçant la importància d'augmentar l'AOD. Els resultats van ser tangibles: més espai fiscal i més recursos disponibles per als països en desenvolupament.

A Sevilla també es va escoltar la veu del sindicalisme internacional, amb un paper protagonista en els acords assolits. El Compromís de Sevilla va reconèixer el dret a la protecció social, la fiscalitat progressiva i el treball digne. El document aprovat defensa sistemes públics, universals i sostenibles de protecció social, l'enfortiment de l'estat del benestar i la necessitat que la transició cap a una economia verda protegeixi l'ocupació, els drets laborals i el teixit productiu, especialment en els sectors més vulnerables.

Sevilla va fer també una crida a la capacitat professional, la reconversió laboral i el diàleg social en tot el procés de transició ecològica, perquè no pot haver-hi progrés social sense treball digne ni sense drets laborals garantits. Aquella conferència va marcar un punt d'inflexió i una crida a l'acció que no pot quedar-se en una simple declaració d'intencions.

Encara queda molta feina per fer, però les conclusions de la IV Conferència repre-

senten l'inici d'un camí de mobilització i resistència per defensar una política de cooperació solidària, ecologista i feminista. Una política que treballi incansablement per un model de desenvolupament basat en drets, democràcia i equitat.

La importància dels sindicats en la cooperació

La política espanyola de cooperació treballa amb objectius clars, entre altres: garantir drets laborals i sindicals, promoure el treball digne, salaris justos i protecció social adequada, assegurar la salut i la seguretat en el treball, afavorir el desenvolupament personal i la integració social, garantir la llibertat sindical, el diàleg social i la igualtat de gènere, i combatre la violència contra les dones al món laboral.

Per assolir aquests objectius, el paper dels sindicats és imprescindible. La nova llei ho reconeix i n'institucionalitza la participació: l'article 40 estableix el mandat de promoure aliances amb els sindicats més representatius. Són aquests qui millor poden defensar els drets dels treballadors, especialment dels col·lectius més vulnerables, com els migrants o els que treballen en l'economia informal, i demostrar els beneficis del diàleg social i de sistemes fiscals justos.

Cal reconèixer, doncs, el rol dels sindicats en l'execució de la política espanyola de cooperació per al desenvolupament sostenible. La seva tasca, en col·laboració amb els països socis, permet avançar en la garantia de drets laborals i sindicals, salaris justos, protecció social, seguretat laboral i integració social. També impulsa la participació democràtica de

les persones treballadores i la igualtat de gènere en tots els àmbits.

L'AECID dona suport actiu a la cooperació sindical. Actualment existeixen dos marcs de cooperació estables amb la UGT. Un d'ells a la regió andina, promou una transició ecològica justa en els sectors miner, energètic i agrícola. L'altre, a Cuba, impulsa l'enfortiment sindical i la millora de la seguretat en el sector agropecuari. Són programes d'alt impacte, exemples de com la col·laboració entre administracions i sindicats, en aliança amb les contraparts locals, pot contribuir decisivament al desenvolupament.

El Govern d'Espanya està compromès a continuar donant suport a aquestes actuacions i a promoure el model d'èxit de col·laboració sindical que, al nostre país, ha estat clau per al progrés i els drets laborals durant dècades. El treball —Objectiu de Desenvolupament Sostenible 8— ha d'estar al centre de qualsevol agenda de desenvolupament. El treball digne és un dels pilars fonamentals del progrés humà. Gràcies a la implicació dels sindicats, la cooperació internacional seguirà contribuint amb fermesa a fer realitat la utopia necessària d'un món més just, pròsper i en pau.

Acabo amb una crida: necessitem que els sindicats continuïn empenyent el Govern d'Espanya a treballar més i millor per la defensa dels drets laborals arreu del món. Us necessitem.

Eva Granados Galiano

secretària d'Estat de Cooperació Internacional i presidenta de l'Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID)

Cap a una cooperació més àgil, eficaç i sostenible

El nou Reial decret 188/2025, d'11 de març, pel qual es regulen les subvencions i ajudes de cooperació per al desenvolupament sostenible i la solidaritat global. Cap a una cooperació més àgil, eficaç i sostenible.

El Reial decret 188/2025, d'11 de març, constitueix una de les grans fites de la reforma de la cooperació, que va començar amb l'elaboració i aprovació posterior de la Llei 1/2023, de 20 de febrer, de cooperació per al desenvolupament sostenible i la solidaritat global, que recull, entre moltes altres novetats, la creació i reforma d'instruments de finançament de la Cooperació Espanyola, amb la finalitat d'adaptar-los al context actual i d'avançar cap a una millora de l'eficàcia en la gestió, amb l'objectiu principal de reducció de càrregues administratives i simplificació i millora de la comprensió dels procediments.

En l'àmbit de les subvencions i ajudes de cooperació, amb l'entrada en vigor de la llei ja s'hi incorporaven importants novetats. Una d'elles, en vigor des de l'aprovació de la mateixa llei,

va ser l'excepció de l'interès de demora en els reintegraments, devolucions i romanents no aplicats en l'àmbit de la cooperació internacional, que s'estén a les subvencions i ajudes atorgades per qualsevol administració pública.

Una altra de les grans novetats és, sens dubte, la modificació de la disposició addicional 18a de la Llei general de subvencions que, des de l'aprovació de la llei de cooperació, permet la regulació específica en les subvencions de cooperació més enllà d'exceptuar la publicitat de les subvencions i ajudes o d'establir un règim sancionador específic. Ara, la disposició addicional inclou la possibilitat d'introduir una regulació específica en aspectes relatius al règim de concessió, abonament de la subvenció, les despeses subvencionables, els terminis d'execució o la justificació.

A aquests aspectes, ja en vigor des de l'aprovació de la llei, s'hi afegeixen dues qüestions bàsiques per avançar en la regulació reglamentària de les subvencions de cooperació: (1) la indicació que aquestes subvencions i ajudes es registraran per una normativa específica que garanteixi l'eficàcia, simplicitat de tràmits, adaptació a les especificitats de la cooperació; (2) el mandat d'elaboració d'un nou reial decret que constituirà la normativa bàsica en l'àmbit de les subvencions i ajudes de cooperació per al desenvolupament sostenible.

La llei, per tant, ha resultat clau en la configuració del nou reial decret, l'aplicació

del qual s'estén més enllà de l'AECID i de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes vinculats i dependents, a altres actors clau d'allò que la llei denomina "sistema" de la Cooperació Espanyola, com són les comunitats autònomes i les entitats locals, la qual cosa reforça l'harmonització normativa i la seguretat jurídica del sistema.

L'estructura i contingut del nou reial decret parteix de les barreres i dificultats trobades, d'una banda, en l'aplicació del Reial decret 794/2010, de 16 de juny i, de l'altra, en els processos de tramitació de subvencions de cooperació per altres administracions públiques. Aquest pro-

cés participatiu ha permès identificar les principals traves i elaborar un text amb disposicions comunes que acabin amb interpretacions diverses.

Per tant, en primer lloc resultava de summa importància recollir en un títol de disposicions comunes, totes aquelles que regulen elements que, amb caràcter general, són aplicables a les diferents subvencions i ajudes de cooperació, amb independència del règim de concessió o la tipologia de beneficiari, el lloc d'execució de les actuacions o les situacions finançades (desenvolupament, acció humanitària, educació per a la ciutadania, etc.). D'aquesta manera, el gruix de l'articulat es troba en els títols Preliminar i Primer i els Títols II i III

regulen exclusivament les especificitats segons el règim de concessió directa o de concurrència.

La revisió i la incorporació de definicions en el Títol Preliminar del reial decret és també de màxima importància per assegurar una comprensió harmonitzada dels conceptes que s'inclouen en els procediments de subvencions de cooperació, sense deixar marge a interpretacions derivades de la falta d'un criteri comú.

En l'elaboració d'aquest reial decret s'ha tingut molt present el fet que les normes reglamentàries són normes de continuïtat, que han de poder ser aplicades al llarg del temps, motiu pel qual no poden incloure una regulació exces-

sivament detallada, sinó que cal deixar que les resolucions i ordres desenvolupin aquestes bases reguladores.

Així doncs, és una norma dinàmica, no una foto fixa, que ha exigint treballar en la norma a partir dels diferents escenaris i components de la cooperació (beneficiaris que van des d'Estats a organismes multilaterals, que poden ser persones físiques o jurídiques, organitzacions públiques o privades, espanyoles o estrangeres; subvencions que s'executen a l'exterior, però també d'altres que es desenvolupen a Espanya; escenaris d'emergència, de desenvolupament, situacions sobrevingudes, etc.), però dotant les seves disposicions d'un marge de discrecionalitat —que no d'arbitrarietat— que faciliti la flexibilitat en funció dels diferents escenaris, respectant sempre aquesta regulació de mínims, que garanteix l'homogeneïtat en els procediments, al mateix temps que permet adaptar-nos als contextos i a les situacions que vagin sorgint en els pròxims anys i que a priori no es poden conèixer.

Una qüestió característica i constant en aquesta norma és l'eliminació de duplicitats i tràmits innecessaris, prioritzant la presentació electrònica, admetent documentació en diversos idiomes, o establint sistemes de justificació simplificats, que no requereixen presentar documentació, o eliminant l'exigència de reintegraments inferiors a 500€, així com moltes altres petites coses que, en conjunt, han suposat una important reducció de les càrregues administratives per als beneficiaris de les subvencions, i fins i tot per als qui tramiten els procediments. Una reducció de càrregues essencial en la cooperació per al desen-

volupament, en què especialment es dilaten els processos.

En matèria de subvencionabilitat de la despesa es garanteix, a més, la impunitat de determinades despeses, com la regulació que connecta aquesta norma amb l'Estatut de les persones cooperants, per a afavorir, en els procediments de subvencions de cooperació, el finançament necessari per al compliment dels drets reconeguts en l'Estatut. Una de les grans novetats, com indicava al principi, és el caràcter bàsic de la norma i l'extensió del seu àmbit d'aplicació en el que no és bàsic en les disposicions finals 2a i 3a, que converteix el Reial decret en un marc comú de referència per a totes les administracions públiques, reforçant la coherència del sistema i reduint la disparitat de criteris.

En definitiva, aquesta nova norma suposa un canvi cultural cap a un model més àgil, eficient i coherent, que afecta tant les administracions públiques com els beneficiaris de les subvencions i ajudes. Un canvi positiu, però també un repte per a les administracions que tramitem, des del mes de març d'enguany, procediments que han requerit l'adaptació de les instruccions i procediments interns, mentre que les entitats beneficiàries obtenen més seguretat jurídica i previsibilitat.

Miriam Benterrak Ayensa

Vocal Assessora del Gabinet Tècnic
Agència Espanyola de Cooperació
Internacional per al Desenvolupament
(AECID)

Fotografies: **Miguel Lizana Barco**,
de la unitat de Comunicació de l'AECID

(Tr)african(t)s

museus i col·leccions de Catalunya davant la colonialitat

Quan les vitrineses converteixen en preguntes

En els darrers anys, els museus catalans han començat a mirar les seves col·leccions amb uns altres ulls. Allà on abans només es veien peces «exòtiques» i relats d'aventura, avui s'hi reconeixen històries d'espoli, violència colonial, desplaçaments forçats i jerarquies racials que continuen operant en el present. El programa (Tr)african(t)s. Museus i col·leccions de Catalunya davant la colonialitat s'inscriu en aquest gir crític i posa una pregunta incòmoda però necessària al centre del debat públic: com han arribat aquests objectes als museus, i a qui pertanyen realment les històries que expliquen?

Un programa de recerca, educació i incidència (2023–2026)

(Tr)african(t)s és un programa impulsat per la Fundació Solidaritat UB i el grup de recerca GRECS de la Universitat de Barcelona, amb la col·laboració de l'Observatori de la Vida Quotidiana i diversos museus públics del país. Finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament en el marc dels projectes d'educació per a la justícia global, el programa es desplega entre 2023 i 2026 i combina investigació acadèmica, processos educatius i acció pública.

El punt de partida és clar: una part significativa del patrimoni que s'exposa a les vitrines dels museus catalans procedeix d'antics territoris colonials. (Tr)african(t)s analitza l'origen i la traçabilitat de col·leccions vinculades sobretot a les Filipines, Guinea Equatorial, i el Marroc, tot preguntant-se en quines condicions es van adquirir, qui va decidir què s'havia de conservar i com s'han narrat aquestes peces al llarg del temps. L'objectiu no és només aclarir itinera-

ris d'objectes, sinó obrir un procés de revisió crítica del patrimoni colonial als museus públics de Catalunya, posant al centre els drets culturals: el dret dels pobles a gaudir de la pròpia cultura, a explicar la seva història i a participar en les decisions sobre com es mostra i s'interpreta allò que els afecta.

Entrar als magatzems: investigar les col·leccions colonials

Una de les dimensions clau del programa és la recerca de base sobre peces i col·leccions. El treball de camp entra tant a les sales d'exposició com als magatzems, allà on sovint s'acumulen fons poc estudiats, etiquetes incompletes i històries a mig explicar.

(Tr)african(t)s centra la mirada en un conjunt d'institucions de titularitat pública, entre les quals destaquen el Museu Etnològic i de Cultures del Món i el Museu de Ciències Naturals de Barcelona, el Museu d'Arqueologia de Catalunya, la Biblioteca Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú), el Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia i el Museu Darder de Banyoles, entre d'altres. Aquest mapa inclou fons com el Sabater Pi de la Universitat de Barcelona i col·leccions procedents de l'Àfrica occidental i les Filipines, que han arribat als museus mitjançant donacions privades, compres o dipòsits de l'Estat. La recerca no es limita a enumerar objectes; el que es busca és reconstruir relacions: qui els va recollir, en quin context històric, amb quines intencions, quins vincles mantenien amb l'administració colonial o amb l'exèrcit, quines xarxes comercials i missioneres hi havia al darrere. Aquest treball d'arqueologia

documental s'acompanya sovint d'entrevistes, treball d'arxiu i contrast amb investigadors i activistes dels territoris d'origen, de manera que la mirada ja no s'articula només des de Catalunya.

Diàleg amb les diàspores i amb els museus

(Tr)african(t)s neix amb una vocació clarament comunitària i dialògica. El programa vol trencar la separació entre recerca especialitzada, institucions museístiques i ciutadania, i per això aposta per processos de diàleg sostingut amb col·lectius de la diàspora i amb equips de museus que custodien col·leccions d'origen colonial.

D'una banda, el projecte treballa amb associacions de la diàspora africana i filipina que viuen avui a Catalunya. Aquestes entitats no són convidades només com a «testimonis» puntuals, sinó com a aliades centrals en la relectura de les col·leccions: aporten memòries familiars, coneixements lingüístics, sabers rituals i una mirada crítica sobre com els museus han silenciat o distorsionat les seves històries. El diàleg permet qüestionar estereotips racistes, revisar terminologies i imaginar altres maneres d'explicar el que es mostra a les vitrines.

De l'altra, (Tr)african(t)s impulsa també un treball de relectura compartida amb els equips museístics. Un primer exemple destacat és la intervenció a la Biblioteca Museu Víctor Balaguer (Vilanova i la Geltrú), on l'equip del programa ha col·laborat amb el museu en la revisió de la museografia de la col·lecció filipina vinculada al projecte colonial espanyol.

Arran de la reobertura del museu, després de gairebé dos anys de reforma, la direcció va demanar assessorament per repensar la disposició de les peces a les vitrines i les cartel·les que les acompanyen. Després de diverses visites i d'un intens intercanvi d'informació, es va consensuar una nova presentació que fa explícit l'origen colonial de les col·leccions i reconeix el paper del programa en aquest procés, tal com queda recollit en els textos de sala.

Aquest tipus d'intervencions assenyalen un camí: els museus deixen de ser simples espais de custòdia per convertir-se en llocs de diàleg on la recerca, les comunitats d'origen i les institucions culturals comparteixen preguntes i responsabilitats sobre el patrimoni. Les Taules de Diàleg Intercultural i les activitats públiques ja realitzades han aprofundit en aquesta línia, consolidant espais on diàspores i museus puguin pensar conjuntament com narrar, contextualitzar i eventualment reparar les històries incrustades en les col·leccions colonials.

Nous llenguatges per pensar els museus: del videojoc al llibre, el documental i l'exposició itinerant

Per arribar a públics diversos, el programa explora nous formats narratius que van més enllà dels llenguatges museogràfics habituals. Un dels dispositius en desenvolupament és un videojoc que convida els jugadors i les jugadores a convertir-se en membres d'un museu amb consciència pròpia. Lluny de la lògica de «caçar tresors», la proposta planteja dilemes sobre què exposar, com explicar-ho, a qui s'escolta i quines responsabilitats assumeix una institució

que custòdia patrimoni procedent d'un passat colonial.

A finals de 2025 es publicarà, conjuntament amb l'editorial Manifest, un llibre-catàleg que sintetitza els principals resultats de la recerca i complementa el contingut de l'exposició itinerant, amb una primera part d'articles metodològics i monogràfics sobre les col·leccions estudiades, i una segona part amb material gràfic, fotografies i documents d'arxiu, així com testimonis recollits a les Taules de Diàleg Intercultural. En aquest marc, el programa impulsa també el documental Expedient 71, realitzat per l'Observatori de la Vida Quotidiana, que parteix dels 165 objectes d'«art negre» de la col·lecció del general Miguel Núñez de Prado al Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona i en vincula l'origen amb la història de la violència colonial i els treballs forçats a Guinea Equatorial, a través, entre d'altres, de la recerca de l'historiador fang Mariano Ekomo, convidant a repensar el paper dels museus en la història colonial i el dret dels pobles a decidir sobre el seu patrimoni.

Paral·lelament, (Tr)frican(t)s impulsa una exposició itinerant, que viatja per diferents municipis i institucions culturals de Catalunya. Més que oferir una única gran narrativa tancada, aquesta exposició i les xerrades i taules de debat que l'acompanyen assumeixen la forma de processos oberts, en què les veus de la diàspora, del món acadèmic, dels moviments antiracistes i del mateix sector museístic es posen en relació.

El programa també ha obert espais d'interlocució amb institucions polítiques i

Foto: Taula de Diàleg Intercultural a Malabo, Guinea Equatorial

culturals. Un moment clau en aquest procés ha estat la visita a Catalunya d'una delegació científica del Consell d'Investigacions Científiques i Tecnològiques de Guinea Equatorial (CICTE), que ha interpel·lat directament diversos museus sobre l'origen i les condicions d'adquisició de les col·leccions procedents de l'antic territori colonial. A partir d'aquest diàleg, la qüestió del patrimoni colonial s'ha situat amb més força en l'agenda pública: què vol dir descolonitzar un museu? Quines mesures concretes calen perquè els drets culturals de les comunitats afectades siguin realment garantits? Quin paper han de jugar les administracions en possibles processos de restitució, de codesenvolupament de relats o de reconeixement de responsabilitats històriques?

Cap a una altra relació amb el patrimoni

(Tr)african(t)s no ofereix receptes simples ni solucions ràpides. El que fa és obrir un camp de possibilitats: imaginar museus que deixen de ser aparadors neutres per esdevenir espais de memòria crítica, reparació i justícia. Això implica revisar catàlegs, llenguatges i dispositius expositius, però també redistribuir la paraula i reconèixer com a interlocutors legítims aquells col·lectius que històricament han estat objecte —i no subjecte— dels relats museístics.

En un context marcat pel creixement del racisme, la polarització i les desigualtats globals, la revisió del patrimoni colonial no és un luxe acadèmic, sinó una condició per pensar-nos com a societat democràtica. Les peces que avui veiem darrere el vidre no són restes d'un passat mort, sinó fragments d'històries vives que continuen afectant drets, identitats i relacions de poder.

El programa (Tr)african(t)s ens recorda que tota col·lecció té una biografia i que les vitrines, si s'escolten bé, poden parlar de conquestes i resistències, d'espoli i de solidaritats, de fronteres i de ponts. Obrir-les, revisar-les i compartir-ne les claus amb les comunitats implicades és un pas imprescindible per construir museus més justos i una ciutadania més conscient i corresponsable.

Per saber-ne més: <https://trafricants.org/>

Jose Alonso

coordinador tècnic i investigador de (Tr)african(t)s

La revolta estudiantil per la democràcia a Sèrbia que la UE no pot ignorar

Els universitaris lideren les protestes contra la corrupció i el mal funcionament del govern de Vučić

El periodista independent i professor universitari Dinko Gruhonjić (1970) és considerat l'enemic públic número u pel govern d'Aleksandar Vucic a Sèrbia. Gruhonjić fa més de quinze anys que denuncia la corrupció del govern de l'SNS, Partit Progressista de Sèrbia (sic), i la utilització de recursos públics per finançar campanyes de desinformació i fake news des de Novi Sad, la segona ciutat sèrbia. L'estiu del 2024, va estar a punt de deixar el país fart de les amenaces i agressions que patia gairebé cada dia i de l'apatia de la societat sèrbia.

Però quelcom va començar a canviar l'1 de novembre del 2024 a conseqüència d'una tragèdia. Un voladís de trenta-cinc metres a l'estació de ferrocarrils

a Novi Sad, la segona ciutat de Sèrbia, a setanta quilòmetres de Belgrad, es va desplomar a les onze del matí i va matar quinze persones. El govern de Vučić s'havia gastat 65 milions d'euros en la rehabilitació de l'estació de tren i havia organitzat fins a dos actes d'inauguració proclamant que era la més moderna i segura d'Europa. Dues setmanes després, l'estructura acabada d'inaugurar es va esfondrar.

La resposta governamental plagada de mentides i falses acusacions, va fer vessar la gota de la paciència dels serbis. Ho van percebre com d'un crim d'estat. Els estudiants universitaris van liderar les protestes, i la repressió del govern va servir per atiar-les. En una de les manifestacions silencioses a Novi Sad,

provocadors infiltrats van agredir alguns estudiants, fet que va provocar una reacció massiva. Els universitaris van bloquejar la majoria de les facultats a tot el país iniciant un moviment de denúncia social i polític espontani. Professors, advocats, artistes i altres professionals es van solidaritzar amb els joves denunciant el mal funcionament del govern a través de les xarxes socials i del periodisme independent.

La revolta estudiantil ha convingut en Dinko per seguir la lluita des de la seva ciutat d'adopció. "El que està passant pot marcar el camí del futur del país i del periodisme: la col·laboració dels mitjans independents amb les aportacions dels joves mitjançant les xarxes socials desmunten la propaganda del govern."

Durant els primers mesos de tancaments universitaris, els estudiants s'organitzaven per controlar l'accés als edificis, per coordinar les manifestacions, per comunicar-se amb altres facultats i amb el món a través de les xarxes i, sobretot, debaten constantment sobre els següents passos a seguir als plènums. Els plènums són un format de debat i decisió amb llarga tradició als moviments estudiantils als Balcans. La primera facultat bloquejada pels estudiants va ser la d'Arts Dramàtiques a Belgrad, es van convocar els primers plènums. A partir d'aquell moment, totes les altres ho van adoptar.

Als plènums tothom és convidat a participar, són un format horitzontal sense un líder definit. Hi participen estudiants amb punts de vista diferents i amb objectius diversos. És la virtut i,

també, el defecte d'aquest format; la falta de lideratge clar és un dels punts debils d'aquesta revolta. Hi ha moltes veus que reclamen una implicació dels estudiants en alguna proposta política concreta per poder defensar les seves idees a les urnes, però ningú confia que l'actual president d'Aleksandar Vučić, antic ministre de propaganda al govern de Slobodan Milosevic, accepti les regles del joc democràtic i organitzi unes eleccions lliures i justes.

A mesura que han passat els mesos, la violència ha començat a aparèixer als carrers del país. Després de marxes maratonianes dels estudiants per tot el país recollint la solidaritat de gran part de la població de zones oblidades del govern, d'aplegar més de 800.000 persones a Belgrad el 15 de març, de bloquejar els estudis de la RTS, la televisió pública de Sèrbia, de rodejar el parlament, es percep un cert esgotament en el bàndol estudiantil i un augment de la repressió violenta per part de les forces governamentals. Sense anar més lluny, el govern va fer servir el canó de so, una arma prohibida, per tractar de disoldre la manifestació del 15 de març a Belgrad.

La situació actual és de calma tensa amb brots violents d'elements descontrolats per part dels estudiants, molt pocs, i de provocadors subvencionats pel govern que tracten d'apujar el to de la confrontació al carrer per justificar la repressió.

Roger Valsells
periodista

Fotografies: **Antonio Cansino**
Ben Kerckx

Sensibilització i adolescència: quinze anys d'història

Sovint he sentit dir que “les persones no canvien”. Una afirmació que, sincerament, no comparteixo. El pas del temps i l'experiència ens empenyen a aprendre, créixer i replantejar-nos creences, així com a trencar estereotips i influències arrelades. Ara bé, és cert que aquest procés no és senzill: requereix reflexió, capacitat crítica i valentia per transformar-se. I justament aquests tres elements es manifesten amb naturalitat en l'adolescència, una etapa clau on els joves construeixen la seva identitat, el seu caràcter i la seva escala de valors.

Aquesta és, precisament, la raó de ser de les iniciatives de sensibilització adreçades a joves.

Fa quinze anys va néixer el projecte *Re@cciona*, una proposta pedagògica pionera impulsada per la Regidoria de Cooperació de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, amb la col·laboració d'entitats del territori. L'objectiu era despertar interès entre l'alumnat de secundària pels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), apropar-los al món de la cooperació i a la defensa dels drets humans, i fomentar una mirada crítica i solidària sobre el món.

La iniciativa proposava als centres educatius treballar, al llarg del curs, un curtmetratge inspirat en els ODS, amb l'acompanyament d'una companyia audiovisual. Però el projecte anava molt més enllà de la gravació d'un curt: implicava aprendre a estructurar un guió, seleccionar música, treballar en equip i, sobretot, posar-se “en la pell de l'altre”. Durant el procés, els joves reflexionaven, debaten i col·laboraven amb entitats i ONG locals, integrant coneixements audiovisuals amb valors de convivència, participació i empatia.

Quinze anys després, *Re@cciona* continua viu i consolidat, convertit en un referent municipal. El 2025 ja són més de 2.500 alumnes d'instituts de la ciutat que han participat en el projecte, més de 20 entitats i ONG que hi han col·laborat i s'han produït més de 100 curtmetratges, presentats en la tradicional Gala *Re@cciona*, un esdeveniment molt esperat per la comunitat educativa i local.

Els resultats avalen l'impacte del programa: segons l'avaluació de 2023, un 80% de l'alumnat afirma que el projecte “valora molt les seves opinions” i el professorat li atorga una valoració de 4,8

sobre 5, destacant-ne l'impacte positiu en altres àrees curriculars.

Al llarg de tots aquests anys, els reptes educatius han evolucionat —des de l'ús responsable de les xarxes socials fins a la promoció d'hàbits saludables davant del sedentarisme—, però els valors que inspira *Re@cciona* continuen sent tan necessaris com sempre: solidaritat, pau, justícia i drets humans.

I avui podem afirmar, amb orgull, que *Re@cciona* no només ha acompanyat els joves en el seu creixement personal, sinó que ha contribuït a construir una ciutadania més crítica, empàtica i compromesa.

Míriam Pérez Gonzalez

Regidora de Cooperació i Agermanaments
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

‘*Quo vadis*, solidaritat ?, cooperar en un món sense regles

Escrib aquest article després de la IV Conferència Internacional per al Finançament del Desenvolupament a Sevilla, amb el ressò del tancament expeditiu de USAID, l'agència encarregada de la cooperació internacional dels Estats Units. Més de 40.000 milions de dòlars que desapareixen dels països del Sud, una decisió venuda com un assoliment pel breu «polític» Elon Musk. La majoria d'aquests diners es destinaven a alimentació de primera necessitat i a sanitat, alguns mitjans de premsa britànics calculaven que, si no s'hi posava remei, els perjudicats directes, els possibles éssers humans en risc de mort, serien catorze milions de persones. No sembla que els donants occidentals s'animin a reposar aquests ingressos; tal vegada amb l'excepcional presència espanyola, donant un perfil de responsabilitat, encara que modesta. Tristament, els Estats Units esborren

un potent instrument de política internacional per intentar envair finançament països en altres temps aliats, com Dinamarca, amb Groenlàndia, o el Canadà i Mèxic, continuant amb el xantatge aranzelari. Guanyat amb profunds inútils com Peter Brian Hegseth al capdavant del Departament de la GUERRA (així, amb tristes majúscules) o bé amb un oligofrènic vocacional al comandament de Sanitat, Robert F. Kennedy Jr., ironia poètica d'una família que va liderar l'imaginari civil dels EUA.

Cop d'efecte teatral

No podem creure en la repetició dogmàtica de la història, però sí que sembla que el desplegament de la globalització, des d'inicis de la dècada dels noranta i els primers rebutjos en aquest segle, ens porten a una tornada al context de finals del segle XIX, amb imperis pode-

rosos, la gran majoria autoritaris, i amb afany expansionista. Tan sols falten els posteriors grups ultranacionalistes uniformats, de trist record. Encara que la història rimi, els contextos es van transformant ràpidament; en alemany sempre hi ha una paraula «curteta» i clara per definir alguns conceptes: *Zeitenwende*, 'canvi de temps. I observem que s'ajusta, d'una banda un líder anàrquic i instintiu, Donald Trump (*Cuñadus Maximus*), de l'altra unes potències orientals més o menys coordinades, Rússia, l'Índia i la Xina, i un pròxim desplegament de partits polítics ultrapopulistes a Europa, per anar minant l'estructura. Constatem que en aquest bloc autoritari no hi ha ocurrencies; al contrari, hi ha una estratègia ideològica ben definida i finançada, un moviment neoreaccionari, batejat com a «Il·lustració fosca», basada en postulats contraris als valors de progrés, i que combaten la historio-

grafia del somni democràtic de la Raó, també del marxista i l'ètica liberal, a les quals consideren culpables de la decadència d'Occident (com diria Spengler). És una mescla de valors de nació, religió i família, però també de tecnocràticisme salvatge, cristians ultraconservadors, transhumanistes i, sobretot, ultraliberals. Això no és una anècdota, va més enllà, va en contra de les premisses de la revolució burgesa, no diguem de l'obrera, és antiintel·lectual i estamental; la nova imatge la personifiquen l'aristocràcia feudal dels tecnoligues. El monstre terrible d'aquests teòlegs altmedievals és la Unió Europea, amb el seu estat del benestar, les seves regles (també la seva burocràcia) i els seus drets humans.

La llibertat i els drets humans perillen, però estem massa centrats en nostre jo consumidor per adonar-nos-en. Interfe-

rències digitals de Rússia en processos democràtics, *fake news*, odi i absolutismes polítics són l'habitual. La trista resposta la tenim en el Ressort Golf de Turnberry del Sr. Trump, on Europa va acceptar el 15% d'aranzels, la compra d'energia per valor de 750 bilions de dòlars i de tecnologia per 600 bilions, un marc patètic a més d'indignant. Presoners geogràfics entre dos blocs. Es troba a faltar la clarividència de Josep Borrell.

La història serveix de guia per al present, il·lumina el present. Ara ningú és conscient d'aquest, ni de cap a on ens dirigim.

De la tribu al territori, d'aquí al país i al continent, del continent al món. El fet global és inevitable, d'aquí ve que la solidaritat mundialitzada serveixi també com a element per a l'evolució global. Són mals temps per parlar de globalització, temps de duanes i aranzels, de nou; però la digitalització i les xarxes ja ens han convertit en Llogaret Global (McLuhan *dixit*). Però no pel que fa als drets humans ni a la legitimitat internacional, res de principis de pau.

Solidaritat amb altres pobles, principi de cooperació internacional i, amb les futures generacions, accions potents en sostenibilitat i medi natural, necessitats clau per avançar, no capricis *woke*. A l'economia normal li continua sent rendible la pau, el desenvolupament i el comerç. Mentre que l'esquerra ha de tornar a posar el focus en les polítiques de classe, en la justícia econòmica, en la cohesió social; el partit demòcrata nord-americà ha entès per fi el significat de tot això. Adreçar-se directament a la majoria de la població, a la classe

treballadora, a la nostra i a la del Sud, ells també són classe treballadora, convé recordar-ho, no són «desfavorits», ni «víctimes», «tan pobres com són i sempre tenen un somriure...». Tristos i letals comentaris que infantilitzen els ciutadans de països pobres. Tots els éssers humans neixen per ser lliures i viure més enllà de la cobdícia i els algorismes d'una elit.

Un diagnòstic sintètic

D'aquí la importància de la cooperació internacional per al desenvolupament, que no és bonisme eclesiàstic, és política de transformació, de progrés, és vocació de drets humans i democràcia. La cooperació es converteix en un nou humanisme, igual que la cultura, patrimoni universals enfront dels extrems autoritaris que ja són aquí.

Com bé diu Byung-Chul Han, l'esperança és l'única força humana que pot transformar la realitat. La cooperació internacional és una d'aquestes esperances.

El nou humanisme que planteja la cooperació internacional es basa en una arcaica línia humana conductual: la solidaritat, element bàsic de la nostra evolució. El grup sobreviu perquè ens cuidem els uns als altres, la cultura humana se sublima amb la tecnologia i amb l'art, amb l'alimentació més proteica i amb la solidaritat del grup; és un fet biològic i antropològic. Com a individus, com a jos nus, no som gran cosa, un animal molt fràgil; com a grup som tremends.

Malgrat els egos inflats tipus Ayn Rand, la solidaritat forma part del nostre

ADN, sobrevivim gràcies a la col·laboració mútua. Tampoc podem tancar els ulls davant els conflictes entre grups i els egoismes ultraindividualistes, eixos també de la nostra espècie: s'anomenen nacionalisme i capitalisme.

Toca tornar a l'humanisme racional en les relacions internacionals, també resulta econòmicament més restable (*win-win*, sembla que n'hi diuen els britànics).

Ens permetem marcar algunes necessitats que serveixen també com a reflexió sobre l'estat actual de la cooperació internacional:

- Relacionar ciutadans europeus amb els de països del Sud i viceversa. Una cooperació amb llum i taquígrafs, sense clandestinitats. La cooperació ha d'involucrar la comunitat, ha de ser divulgada i participada amb aquesta societat.
- Establir i afavorir models autònoms de producció com ara cooperatives, col·lectius, petita empresa i formació professional.

- Potenciar l'administració local global, base de la democràcia.
- Resoldre pandèmies i fams cròniques; afavorir la prevenció, és a dir, vacunació i formació mèdica.
- Sostenibilitat i lluita contra el canvi climàtic.
- Defensa dels drets humans i de la igualtat de gènere.
- Extreure més rendiment, més eficàcia dels fons vigents i del treball en xarxa. Recuperar les sinergies institucionals, que s'han recuperat en els últims anys, però que històricament van faltar.

Amb unes modalitats i instruments d'intervenció oberts, l'administració pot especialitzar les actuacions, creant marcs d'activitat institucional i ciutadana a planificar entre administracions i ONG.

Finalment, i no menys important, entre aquest teixit social destacaria els sindicats de classe, des de l'OIT fins als sectors d'empreses transnacionals i estatals; seria una pena obviar un dels primers col·lectius internacionalistes amb responsabilitat ètica i trajectòria sostenible.

A cada pas de la història, l'esquerra global no pot rebutjar les seves vinculacions, tampoc la seva essència: el conflicte de classes i la repartició de la riquesa, el que és social, és l'eix clau, no el perdem de vista. *Noblesse oblige*.

Nicolás Cortés Rojano

historiador i antropòleg, tècnic en Cooperació Internacional a l'Ajuntament de L'Hospitalet.

Wael Natheef

Wael Natheef (1960) és secretari general la Federació de Sindicats de Palestina - Bayt al-shaab (PFTU - Casa del Poble) pels territoris de Jericó i la Vall del riu Jordà a Cisjordània. Diplomant en enginyeria elèctrica per la Universitat Politècnica d'Hebron i llicenciat en Administració d'Empreses per la Universitat Oberta d'Al-Quds (especialització en desenvolupament institucional i humà), on també imparteix classes com a professor associat. Màster en Desenvolupament Sostenible i doctorat en Administració d'Empreses. Va iniciar la seva trajectòria sindical als anys 1980s quan treballava a la Jerusalem Cigarette Company, on va crear el comitè d'empresa. Uns anys més tard va ser un dels fundadors de la unió territorial de la regió de Jericó i la vall del riu Jordà, on des del 2007 exerceix com a secretari general.

Vam entrevistar-lo a l'octubre durant la setmana de solidaritat amb Palestina organitzada per la UGT de Catalunya arreu del territori en motiu del segon aniversari de l'inici del genocidi a Gaza.

Què l'ha portat a Catalunya aquesta primera setmana d'octubre?

He vingut per participar a la Setmana de Solidaritat amb Palestina organitzada per la UGT de Catalunya, amb jornades de debat i reflexió a Girona, Lleida, Tarragona i Barcelona coincidint amb el segon aniversari de la darrera guerra genocidària d'Israel a Gaza.

També ha estat una oportunitat per reprendre la col·laboració amb la Fundació Josep Comaposada-Sindicalistes Solidaris, amb qui volem reactivar projectes de cooperació als nostres territoris, com els que vam dur a terme conjuntament entre els anys 2009 i 2011. Per a nosaltres, aquests vincles internacionals són essencials per continuar defensant els drets de les persones treballadores palestines i també per reforçar les capacitats tècniques existents i així obrir noves oportunitats laborals, sobretot per a la joventut palestina.

Quins són els principals sectors d'activitat econòmica a la regió de Jericó i de la vall del Jordà?

Principalment l'agricultura, que és la base de la nostra economia local. Cultivem dàtils, dels quals n'exportem 25 tones anuals a Europa, i també hortalisses i cítrics. Aquest sector pateix diversos problemes, començant per la confiscació de grans extensions de terres fèrtils per part d'Israel i la seva designació com a reserves naturals protegides o bé com a zones militars tancades. Això ha tingut un impacte molt negatiu en la població dedicada a la ramaderia, ja que han perdut l'accés a les zones

de pastura. Una altra dificultat són els controls d'accés (checkpoints) per accedir als cultius, als quals sovint hi ha llargues cues o es tanquen per motius de "seguretat". També es produeixen atacs diaris a ramaders i agricultors per part dels colons israelians. L'altre gran problema del sector primari és que Israel controla més del 80% dels recursos hídrics, cosa que provoca restriccions severes d'aigua.

A part de l'agricultura, un altre sector important és l'industrial, ja que en el nostre territori hi ha un gran polígon anomenat Mishor Adumim que es troba dins d'un dels assentaments israelians més grans de Cisjordània i que compta amb unes 180 fàbriques de propietat israeliana, entre metal·lúrgiques, de ciment, tèxtils o d'alimentació. Allà hi treballen més de 10.000 palestins provinents d'Hebron, Betlem, Ramallah i Jericó.

Finalment, també tenim un sector turístic important al voltant de les platges del Mar Mort, on treballen principalment dones palestines en la neteja i l'hostaleria.

La qüestió de l'aigua que menciona és clau pel desenvolupament econòmic de Palestina. Com afecta el control israelià dels recursos hídrics a la vida quotidiana dels palestins?

R. És un dels aspectes més greus de l'ocupació. Israel controla la major part de les fonts del riu Jordà i dels aqüífers de muntanya, i utilitza aquesta aigua per al seu propi subministrament i per als assentaments. Els palestins tenim accés només a una fracció mínima de

l'aigua, mentre que més del 80% dels recursos és destinat a Israel, segons els Acords d'Oslo II, que mai no s'han revisat.

Molts pous palestins estan sota control militar o directament destruïts, i el riu Jordà, que abans era una font de vida, està pràcticament assecat. Això ha afectat greument l'agricultura i la salut pública. Hi ha pobles palestins que només reben aigua unes hores per setmana, mentre que les colònies israelianes veïnes en tenen 24 hores al dia. Aquesta desigualtat és una violació flagrant del dret internacional i un instrument més de dominació i opressió.

Quines són les condicions laborals de la població palestina, ja sigui treballant en els assentaments israelians o en els territoris pròpiament palestins?

Les condicions laborals són molt dolentes. L'economia palestina és tan dèbil degut a a l'ocupació, la població depèn dels llocs de treball dins dels assentaments dels colons israelians, on sovint no té ni contracte i treballa en pitjors condicions que els treballadors israelians. Per exemple, amb sous per sota del salari mínim israelià, malgrat que totes les empreses israelianes, també les establertes en assentaments dins de Cisjordània, s'han de regir per la legislació israeliana.

A més, si un treballador palestí vol presentar una demanda per millorar les seves condicions laborals, o vol denunciar alguna irregularitat, ho ha de fer en un tribunal israelià. Això presenta unes quantes dificultats; d'entrada, que només poden presentar demandes advocats col·legiats a Israel i que des

del 2012 el treballador ha de dipositar una fiança equivalent a 1.000 euros, retornable només si guanya el cas.

El principal problema es troba al sector agrícola dins dels assentaments israelians de la vall del riu Jordà, on n'hi ha uns 40 que donen feina a 5.000 treballadors, el 25% dels quals són dones i el 7% infants. Aquest nombre es duplica fins a 10.000 treballadors durant les temporades de collita de dàtils i raïm. Tots ells treballen en condicions dures i inadequades, sense documentació, drets ni mesures de seguretat.

Les poques empreses de propietat palestina que existeixen sovint pateixen restriccions d'exportació imposades per Israel, a més d'altres pals a les rodes, cosa que fa que la dependència econòmica d'Israel per part de la població palestina sigui enorme. És un cercle viciós molt difícil de trencar.

Quins són els principals reptes de la classe treballadora palestina?

El primer repte és simplement sobreviure. L'ocupació israeliana ha destruït la nostra economia, ha impedit el desenvolupament industrial i empresarial i, a més, controla tots els recursos naturals. L'atur és altíssim (a Cisjordània més de mig milió de persones estan a l'atur), els salaris són baixos i molts treballadors palestins han d'anar cada dia a Israel o als assentaments per poder guanyar-se la vida, sovint sense cap dret laboral ni cobertura social.

El repte més gran és mantenir l'esperança i la unitat. El nostre poble vol viure amb dignitat i a la nostra terra, sense

la violència dels colons armats. Volem poder decidir sobre el nostre destí.

Com treballen els sindicats palestins en aquest context tan difícil d'ocupació i manca de respecte dels drets laborals de la població palestina?

És una tasca molt complexa. Treballem sota una ocupació militar que limita tots els nostres moviments, la nostra llibertat de reunió i d'expressió. Molts sindicats no poden operar lliurement perquè Israel controla les entrades i sortides del territori i qualsevol activitat és vista amb sospita.

Malgrat això, mantenim la nostra feina de defensa dels drets laborals, de suport als treballadors del sector agrícola (que són els més castigats) i intentem explicar-los els seus drets i donar-los assessorament legal i suport per presentar demandes a través d'una associació de juristes d'Israel (palestins però amb nacionalitat d'Israel).

També col·laborem amb sindicats i organitzacions progressistes internacionals que entenen que la lluita per la llibertat del nostre poble és també la lluita per la llibertat de tots els pobles.

Des de l'octubre del 2023, la situació a Gaza ha estat devastadora. Però mentre l'atenció està fixada en Gaza, què està passant a Cisjordània?

Cisjordània està vivint una regressió de drets i un empitjorament de la situació molt greu. Aprofitant el focus mediàtic posat sobre Gaza, el govern d'Israel i els colons han intensificat l'ocupació i la violència al nostre territori. Avui hi

ha uns 800.000 colons israelians repartits en més de 40 assentaments dins de Cisjordània, tots il·legals segons el dret internacional. Molts d'aquests colons van armats i actuen amb total impunitat. Cada nit ataquen pobles palestins al voltant de les principals ciutats: cremen arbres i cultius, maten bestiar, destrueixen habitatges, vehicles i granges, i fins i tot entren a les cases per agredir persones. És un terror quotidià.

A més, Israel ha instal·lat més de 1.100 tanques i portals de ferro als accessos

de les poblacions palestines. Els poden tancar en qualsevol moment i per qualsevol motiu, impeding el moviment tant de persones, inclosos malalts que necessiten tractament, o mercaderies que es fan malbé mentre no es distribueixen. Han convertit totes les poblacions palestines en presons a cel obert. Tot això es fa amb la connivència i complicitat de l'exèrcit, que protegeix els colons i reprimeix la població palestina, i moltes vegades són ells mateixos els promotors de la violència. És una forma d'assetjament i de neteja ètnica silenciosa.

Abans de la guerra a Gaza, hi havia 190.000 treballadors palestins de Cisjordània i 25.000 de la Franja de Gaza que treballaven dins de l'estat d'Israel. Unes 25.000 persones més estaven empleades dins dels assentaments israelians que hi ha a Cisjordània que abans comentava. Totes aquestes persones van perdre la feina l'octubre del 2023 sense cap explicació i continuen sense ingressos. Han perdut els seus drets.

A més, Israel ha retingut totes les transferències fiscals (clearance revenues) cap a l'Autoritat Palestina, cosa que ja feia parcialment des del 2019 com a eina de pressió. Segons els Acords de París, que són com l'annex econòmic dels Acords d'Oslo, Israel s'encarrega de recaptar els impostos d'IVA, carburants i duanes, calcula la part corresponent als territoris

palestins (segons la destinació dels béns i el volum comercial), i els ha de transferir a l'Autoritat Palestina, la qual els fa servir per pagar sous públics, despeses i serveis. Però fa més de tres anys que els treballadors dels serveis públics no han cobrat el sou i des de principis d'aquest any l'Autoritat Palestina està totalment lligada de mans i peus.

Com veu el pla de pau impulsat per Donald Trump, signat a principis d'octubre?

Francament, el poble palestí tenim molts dubtes i molta por, no ens creiem res del que ens pugui prometre un pla fet a esquenes del poble palestí. És un pla poc definit i nebulós, amb massa interrogants i poques garanties, perquè el contingut complet sobre la implementa-

ció del pla no s'ha fet públic. Estem molt escarmentats pels precedents històrics. El que sabem és que dona a Netanyahu el dret de tornar a entrar al nostre territori i legitima una ocupació que dura des de fa quasi 80 anys.

No es pot parlar de cap pau de debò sense comptar amb el poble palestí, però la prioritat ara és que hi hagi un alto el foc real que es mantingui, que s'acabi el genocidi, els desplaçaments forçats i la fam a Gaza. Ho han destruït tot: escoles, hospitals, cases, mesquites... i mentre això passava, la comunitat internacional només s'ho ha mirat i ha expressat "preocupació", però no ha actuat com era el seu deure segons el dret internacional.

Creu que encara és possible la solució dels dos estats?

Teòricament, sí, però caldria preguntar-se: de quin estat palestí estem parlant? No tenim control sobre les nostres fronteres, ni sobre l'espai aeri ni sobre el mar, ni sobre els nostres impostos ni sobre els nostres recursos. Els assentaments s'expandeixen cada dia i fragmenten el nostre territori. És molt difícil parlar d'un Estat real en aquestes condicions. Nosaltres només volem existir com a poble, en el nostre territori. La solució dels dos estats passa perquè els colons marxin dels territoris palestins i es respectin les fronteres del 1967. Només així podrem reconstruir la nostra economia i finalment construir un autèntic Estat palestí.

La pau només serà possible quan es respecti la nostra terra i els nostres drets.

Quina mena de suport necessita Palestina ara mateix de la comunitat internacional i dels sindicats del món?

Necessitem, sobretot, solidaritat real i accions concretes. No n'hi ha prou amb declaracions i paraules boniques. Cal que els sindicats, els governs i les institucions europees exigeixin sancions a Israel pel seu incompliment sistemàtic del dret internacional. Demanem el boicot de les empreses israelianes que operen en territoris ocupats, encara que sembli contradictori. Atacar l'economia d'Israel és l'única manera de fer-los reaccionar. I deixar d'enviar-los armes, per descomptat.

Necessitem suport per reconstruir Gaza, per garantir condicions dignes als treballadors i per mantenir viva la nostra veu sindical. La cooperació amb organitzacions com la UGT o Sindicalistes Solidaris és un exemple de com es pot ajudar des de la fraternitat obrera i el compromís social. Els palestins volem viure i treballar a la nostra terra, no marxar-ne. Preferim morir-hi abans que ser expulsats de nou.

Què li agradaria transmetre a la societat catalana?

Estem molt agraïts per la solidaritat i pel suport del poble espanyol i català, no oblidem qui són els nostres amics. El vostre interès per la nostra lluita, la vostra empatia i les vostres accions són molt importants per al poble palestí. Això ens anima a continuar lluitant amb esperança per la nostra llibertat. No volem compassió, volem pau i justícia. ■

Cisjordània vida i esperança sota l'ocupació

Cisjordània és un territori on la vida quotidiana es construeix enmig d'una fragmentació creixent, tant física com administrativa i social. Per a la població palestina, cada desplaçament, cada accés a un servei bàsic i cada activitat econòmica està condicionada per un entramat de restriccions que s'ha consolidat al llarg de dècades d'ocupació. La combinació de carreteres segregades, checkpoints, incursions militars i l'expansió constant dels assentaments israelians ha configurat un paisatge discontinu i fràgil, on els nuclis palestins es veuen cada vegada més aïllats entre si i desconnectats del seu entorn natural, econòmic i social. Aquesta realitat no és només geogràfica; és una estructura de vida quotidiana que condiciona les oportunitats, limita drets fonamentals i genera una sensació constant d'inseguretat i provisionalitat. Les comunitats viuen en illes territorials delimitades no només per barreres físiques, sinó també per una complexa xarxa de permisos, autoritzacions i control militar que actua sobre totes les esferes de la vida.

Més del seixanta per cent de Cisjordània —l'anomenada Àrea C, segons els Acords d'Oslo— continua sota control administratiu i militar directe d'Israel. Aquestes zones inclouen la major part del sòl agrícola, els recursos hídrics i els corredors territorials que connecten els diferents districtes palestins. Com a resultat, la població palestina es concentra en àrees cada vegada més reduïdes i discontinues, envoltades d'infraestructures de seguretat, carreteres reservades exclusivament per a població colona i zones militars restringides. La mobilitat, un element essencial per al desenvolupament humà, queda profundament afectada. Els controls militars permanents, els talls de carretera i les restriccions arbitràries de moviment dificulten accedir a hospitals, escoles, camps de treball, universitats i mercats. A molts pobles, el simple fet de desplaçar-se a la ciutat més propera esdevé una activitat imprevisible i, sovint, arriscada.

Aquestes limitacions tenen implicacions profundes en la vida econòmica. Les empreses palestines funcionen amb

marges mínims, condicionades per talls de subministrament, controls de mercaderies i restriccions a la importació i exportació. Moltes famílies depenen d'ingressos inestables o d'ajudes humanitàries, mentre que sectors com l'agricultura pateixen l'accés restringit a terres, aigua i mercats. Al mateix temps, des de fa més de quatre dècades, milers de persones procedents d'Israel i d'altres parts del món s'han establert permanentment a Cisjordània, una pràctica considerada il·legal segons el dret internacional. El IV Conveni de Ginebra és clar: una potència ocupant no pot transferir part de la seva pròpia població civil al territori que ocupa. Tanmateix, la construcció i ampliació dels assentaments no només s'ha mantingut, sinó que s'ha accelerat en els últims anys.

El resultat d'aquesta política és la presència de més de dos-cents assentaments dispersos per tot el territori,

sovint situats en punts estratègics per controlar carreteres o recursos naturals. Aquests enclavaments estan connectats per infraestructures modernes que, paradoxalment, la població palestina no pot utilitzar. La seva expansió comporta sovint confiscacions de terres, restriccions addicionals de moviment i l'increment de tensions, ja que les àrees properes experimenten un augment de presència militar per garantir-ne la "seguretat". La il·legalitat dels assentaments ha estat reiterada en nombroses resolucions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, que demanen la seva paralització immediata. Tanmateix, sobre el terreny, el creixement continua transformant el mapa de Cisjordània i dificultant encara més qualsevol perspectiva d'un futur amb un estat palestí viable territorialment.

En els darrers mesos, la situació s'ha agreujat amb un augment notable d'operacions militars en zones urbanes,

especialment en ciutats densament poblades com Jenin, Tulkarem o Nablús i en els campaments de persones refugiades propers. Aquestes incursions provoquen destrucció d'infraestructures, danys en habitatges i desplaçaments temporals de milers de persones, que sovint no tenen on refugiar-se més enllà de cases de familiars o centres improvisats. Les interrupcions constants de la vida quotidiana —tocs de queda, registres nocturns, talls de llum o de telecomunicacions— generen un clima de por permanent. Les persones més vulnerables, especialment infants, dones, persones grans o persones amb discapacitats, són les que pateixen de manera més intensa les conseqüències d'aquest deteriorament. El deteriorament emocional i psicològic és profund: l'estrès, l'ansietat i la sensació d'inseguretat esdevenen elements estructurals de la vida diària.

En aquest context advers, els serveis essencials continuen funcionant gràcies a l'esforç de les institucions locals i, sobre-

tot, d'agències humanitàries com la UNRWA. Les escoles, centres de salut i programes socials que gestiona l'Agència representen un pilar de protecció i estabilitat per a les comunitats refugiades. Tanmateix, mantenir aquests serveis és un repte constant. Les escoles sovint han de tancar temporalment per motius de seguretat o reubicar-se en instal·lacions alternatives. El

personal —mestres, metgesses, infermeres, treballadors socials— ha d'afrontar limitacions de moviment, riscos físics i condicions laborals complicades. Malgrat tot, continuen treballant amb un compromís admirable per garantir que la infància refugiada mantingui l'accés a l'educació i que les famílies rebin el suport sanitari i social que necessiten. Una escola no és només un espai d'aprenentatge: és un espai neutral, protector i comunitari. Quan tanca, la comunitat perd un punt de trobada i un referent d'estabilitat, especialment important per a infants que creixen en un entorn altament volàtil.

La situació a Jerusalem Est ha afegit encara més complexitat. Tot i ser reconeguda per la comunitat internacional com a part del territori palestí ocupat des de 1967, les autoritats israelianes han aplicat noves restriccions que han limitat o directament impedit les operacions d'UNRWA. Aquestes mesures inclouen el tancament d'escoles, centres comunitaris i oficines administratives. Per a

milers d'alumnes i famílies refugiades, aquesta decisió representa molt més que una pèrdua de serveis: és la desaparició d'un espai segur, d'un suport essencial i d'un vincle amb un sistema educatiu que garanteix estabilitat enmig d'un context de discriminació, desigualtat i tensió constant. El mandat d'UNRWA, establert per l'Assemblea General de les Nacions Unides, inclou explícitament el suport a la població refugiada de Palestina que resideix a Jerusalem Est. Les restriccions actuals, per tant, creen un buit de protecció i deixen exposats els sectors més vulnerables de la població.

El deteriorament general de la situació humanitària a Cisjordània és evident. La combinació de restriccions de moviment, incidents de violència, col·lapse econòmic i incertesa política limita les oportunitats i afecta la cohesió social. En molts districtes, la manca d'estabilitat jurídica i de seguretat física impedeix que les comunitats planifiquin projectes de futur: construir habitatges, invertir en negocis o mantenir activitats agrícoles esdevé arriscat i sovint inviable. A més, l'erosió gradual del teixit comunitari té efectes profunds en la convivència i la resiliència. Les famílies, especialment aquelles amb menys recursos, es troben atrapades entre la necessitat de protegir-se físicament i l'obligació de mantenir uns mínims ingressos. Moltes depenen d'ajuda humanitària per garantir alimentació, salut i educació.

En aquest context fràgil, UNRWA continua exercint un paper central. L'Agència garanteix serveis essencials —educació, assistència sanitària primària, suport psicosocial, programes de protecció i ajuda humanitària— i actua com un

actor neutral que contribueix a l'estabilitat regional. A Cisjordània, la tasca d'UNRWA és doble: d'una banda, assegurar que la població refugiada mantingui l'accés a serveis bàsics malgrat les interrupcions; de l'altra, treballar amb la comunitat internacional per denunciar vulneracions del dret internacional i promoure mesures que garanteixin els drets i la dignitat de la població palestina. La seva presència no és només humanitària: és també un símbol de continuïtat i de compromís amb una població que viu en una situació prolongada de desposseïció i inseguretat.

Tot i les dificultats, la població palestina de Cisjordània continua mostrant una resiliència excepcional. Les escoles reobren després dels incidents; els centres de salut tornen a atendre; les famílies reparen i reconstrueixen; les comunitats mantenen viva la vida cultural, social i política malgrat tot. Aquesta resiliència no és només resistir: és una forma activa de dignitat, d'afirmació col·lectiva i de defensa d'un futur possible. Mantenir oberts els serveis bàsics en un territori marcat per la incertesa no és només una operació logística: és un acte de confiança, un compromís amb la vida i una aposta per la pau. En un context on l'esperança sovint sembla fràgil, la continuïtat dels serveis d'UNRWA i d'altres organitzacions humanitàries esdevé essencial per protegir la dignitat humana i reforçar les bases d'un futur en què la pau i la justícia siguin possibles.

Arnau Selga
Responsable UNRWA Catalunya

Gaza, la ferida que no es tanca

Hi ha ferides que amb el temps no es tanquen, sinó que s'en-grandeixen amb cada record, cada notícia, amb cada silenci. Gaza és una d'aquestes ferides. No només en el mapa, també en la memòria, en la consciència i en l'ànima dels qui hi vam néixer. Parlar de la guerra a Gaza, per mi, no és cap exercici teòric ni una anàlisi a distància: és parlar de la meva família, de la meva infància, de tot el que vaig ser i de tot el que la guerra va intentar esborrar.

Me'n vaig anar de Gaza als disset anys per estudiar medicina a Cuba. Era un somni i una necessitat. Somiava ser metge, servir els altres, portar esperança allà on gairebé no n'hi quedés. Però també necessitava escapar d'una realitat asfixiant, d'un futur limitat pels murs i els bloquejos. Tot i així, quan vaig marxar, vaig deixar tota la meva família a Gaza: la mare, els meus sis germans i les seves famílies. Aquesta separació va marcar el principi d'una distància que no es mesura en quilòmetres, sinó en absències.

Els últims anys, Gaza s'ha convertit en un territori gairebé inhabitable. No és només la destrucció física —els edificis esfondrats, els hospitals bombardejats, els barris reduïts a pols—, sinó la destrucció invisible que s'escola als cossos i les ments. La guerra ha corruït el sistema sanitari, el teixit social i l'esperança col·lectiva. El que abans era precari, avui és gairebé inexistent. La gent emmalalteix no per un virus, sinó per la por constant, per la manca d'aigua, per la impossibilitat d'accedir a un metge o a un medicament.

Com a professional de la salut, em resulta insuportable pensar com els hospitals de la meva terra lluiten per mantenir-se dempeus. Sé què vol dir intubar un pacient, atendre una urgència, intentar salvar una vida. Però no puc imaginar què se sent fent-ho sense prou anestèsia, sense llum elèctrica, sense antibiòtics, sense la certesa que sortiràs viu de l'hospital al final del dia. Per a mi, cada col·lega que treballa a Gaza és un heroi anònim. Molts han perdut les seves famílies mentre n'intentaven salvar

d'altres. Molts dormen als passadissos, envoltats de crits, sang i pols.

El sistema sanitari gazaí està exhaust. No hi ha recursos, no hi ha reposició, no hi ha descans. La guerra no només mata per les bombes, també mata lentament, per la manca d'atenció mèdica, per la desnutrició, per la impossibilitat de tractar malalties cròniques. Les xifres es multipliquen, però darrere de cada número hi ha una història. Un nen que no va sobreviure perquè no hi havia incubadora. Una dona que va morir donant a llum perquè l'hospital estava col·lapsat. Un senyor gran va deixar de prendre la seva medicació perquè el camí fins al centre de salut era massa perillós.

I, mentrestant, els qui som fora vivim una altra forma de dolor: la impotència. Cada dia em llevo amb por d'obrir les notícies. Cada trucada que rebo de la família té un to diferent: de vegades d'alleujament, altres de desesperació. Fa uns mesos, la meva mare i cinc germans meus amb les seves famílies van

aconseguir ser evacuats a Xile. N'estic agraït, però també desolat. Han salvat la vida, sí, però han perdut gairebé tota la resta: la casa, els amics, els records, la seva llengua quotidiana. Són supervivents, però també exiliats. I l'exili no és només una geografia: és una amputació de l'ànima.

La meva mare, que va passar tota la vida a Gaza, ara viu en un país on el paisatge, la llengua i els rostres li són aliens. M'explica que hi ha nits que encara es desperta creient que és a casa seva, que sent els sons del barri, les pregàries a trenc d'alba, les veus familiars. Però aviat recorda que tot això ja no existeix. Aquella confusió, aquella nostàlgia que fa mal, és una forma de dol que compartim tots els palestins dispersos pel món. Vivim amb la meitat del cor en un altre lloc.

La guerra no només destrueix cosos, també destrueix la ment.

La salut mental a Gaza és una tragèdia silenciosa. Més de la meitat dels infants

han vist morir algú davant dels seus ulls. Molts adults no dormen, viuen amb ansietat, amb malsons, amb culpa per haver sobreviscut. Les famílies senceres carreguen amb un trauma col·lectiu que no es cura amb medicaments, sinó amb seguretat, amb estabilitat, amb esperança, coses que allà escassegen tant com l'aigua.

Fins i tot entre els professionals sanitaris, el desgast psicològic és insuportable. Els metges, les infermeres, els paramèdics, treballen dies sencers sense descans, veient morir els seus pacients, sabent que podrien haver-los salvat si les condicions fossin unes altres. Aquesta impotència constant deixa ferides que no es veuen. Molts acaben desenvolupant estrès posttraumàtic, d'altres simplement es trenquen per dins. A Gaza, la vocació mèdica és una forma de resistència, però també una condemna al patiment.

Jo he tingut la sort de formar-me lluny d'aquest horror, en un entorn segur, amb llibres, amb professors, amb hospitals equipats. Però aquesta sort de vegades se sent com un deute. M'he convertit en metge, sí, però una part meva continua a Gaza, entre les runes, continua intentant ajudar des de la distància. Cada vegada que aprenc una cosa nova, penso en com podria aplicar-ho allà, en com algun dia podria retornar alguna cosa d'allò que la vida m'ha permès aprendre.

No hi ha manera de viure tranquil sabent que la meva mare, els meus germans i els meus nebots van haver de començar de nou en un altre continent, ni tan sols sabent que els qui

es van quedar a Gaza encara dormen sota els bombardejos. Fa anys que intento conciliar aquestes dues parts de mi: el metge que vol avançar, especialitzar-se, créixer, i el fill palestí que se sent incomplet mentre el seu poble pateix.

La guerra a Gaza ha revelat el pitjor de l'ésser humà: la indiferència, la deshumanització, la crueltat quotidiana. Però també n'ha descobert el millor: la solidaritat, la resiliència, la capacitat de tirar endavant quan es dona tot per perdut. He vist mares com han convertit una manta en un bressol, nens somriure enmig de les runes, metges improvisar quiròfans amb el que queda. Aquesta força del poble palestí: la de no rendir-se, la de continuar vivint malgrat que tot sembli mort.

Quan penso en la meva família a Xile, sento una barreja d'orgull i tristesa. Orgull per la seva capacitat d'adaptar-se, de recomençar, de resistir amb dignitat. Tristesa pel que han deixat enrere, per la terra que ja no podran trepitjar com abans. L'exili, encara que salvi la vida, també és una forma de morir lentament. Un aprèn a viure amb una absència constant, a parlar de "casa" com una cosa que ja no existeix.

Com a metge, sé que la salut no és només l'absència de malaltia. També és benestar, pertinença, sentit. A Gaza, la salut s'ha fragmentat: els cossos emmalalteixen, les ments s'esgoten, les comunitats es dispersen. La reconstrucció que vindrà —si arriba algun dia— no es podrà limitar als edificis. Caldrà reconstruir també la confiança, la memòria, l'esperança.

El meu desig més profund és que algun dia pugui tornar a la meva terra no només com a visitant, sinó com a metge que contribueix a la seva recuperació. Voldria que les generacions futures puguin conèixer una Gaza diferent: on els hospitals no siguin refugis, on els nens puguin jugar sense por, on la medicina no es practiqui sota sirenes. Voldria que la meva mare pogués tornar a veure el mar de Gaza sense por dels drons, que els meus nebots puguin córrer pels seus carrers sense sentir explosions.

Mentrestant, només em queda fer el que puc des d'on soc: explicar aquesta història, posar-hi rostre al dolor, recordar que rere cada informe i cada xifra hi ha famílies, noms, vides. La meva història no és única, però sí que és profundament humana. És la història d'un metge palestí que se'n va anar per salvar-se i

que viu amb la ferida de no haver pogut salvar els seus.

Gaza no només és un lloc: és una ferida oberta en tots els qui l'estimem. Però també és un símbol de resistència, de fe, de vida. I mentre quedi algú disposat a recordar, a curar, a reconstruir, Gaza continuarà existint, encara que el món vulgui oblidar-la.

Jo en continuaré essent part. Encara que estigui lluny. Encara que dolgui. Encara que l'horitzó sembli inabastable. Perquè Gaza no s'abandona: es porta a l'ànima, com una cicatriu que dol, però també com una promesa de tornar a sanar.

Fawaz Almanassra
Metge palestí a Reus - Catalunya

El privilegi de formar part de la **Global Summud Flotilla**

El títol d'aquest article pot sorprendre en part, però ho sento així. Soc un privilegiat per haver pogut formar part d'aquesta acció tant important com necessària. Privilegiat perquè el fet de ser regidor a Barcelona i alhora capità de iot m'ha ofert la possibilitat de ser-hi com a capità de l'*Adara* (un vaixell amb 23 persones meravelloses a bord); de creuar la Mediterrània de punta a punta en una acció humanitària plena d'entrebancs, però també carregada de valors, compromís, coratge i determinació.

Uns valors que em van demostrar, dia rere dia, tots els companys i companyes de viatge. Mai no van dubtar a continuar. Quan ens vam haver de barallar amb el vaixell durant cinc dies per aconseguir partir de Barcelona, no van dubtar. Quan es van produir els primers dos atacs amb drons contra els vaixells *Family* i *Alma*, no van dubtar. Quan ens van atacar amb drons explosius entre Sicília i Creta durant més de tres hores, no van dubtar. Quan abans de partir de

Creta en direcció a Gaza es va oferir la possibilitat de decidir continuar o no, ningú va dubtar. I jo tampoc. Perquè quan vas acompanyat per 22 persones més amb aquest compromís, ja no pots decidir en clau personal; ho fas pensant en el grup.

Vam arribar tan lluny com vam poder, amb l'*Adara*. Fins a ser segrestats en aigües internacionals a 60 milles de Gaza per ser traslladats durant quatre dies a una presó de màxima seguretat. Allà vam veure cara a cara què és un règim feixista. Vam veure cara a cara un criminal de guerra. Vam comprovar que la lluita a Palestina és la lluita pels drets humans, pel dret internacional i per la llibertat. Una lluita que cal lliurar a les institucions, al carrer i arreu. El genocidi no s'atura i la lluita ha de continuar perquè l'activisme és més necessari que mai.

I en aquest context, permeteu-me explicar-vos alguns dels detalls d'aquesta travessia que, per mi, ha estat un abans i un després en molts aspectes.

Primera etapa: la lluita contra els elements

Tot comença el 15 d'agost a la plaça de Catalunya, on assisteixo en representació d'ERC al final de la vaga de fam que feia dies que duia a terme l'actriu Mi Hoa Lee. Allà conec també l'Edu, un activista amb un llarg currículum d'accions humanitàries, que em parla de la Global Summud Flotilla que ha de sortir dues setmanes més tard, diumenge 31, des del Port de Barcelona rumb a Gaza. I en aquell moment, sense pensar-ho massa, li vaig dir que a part del compromís polític adquirit aquella mateixa tarda, jo em posava a disposició d'aquesta flotilla com a capità de iot. I dit i fet, al cap d'una hora vaig rebre una trucada de l'organització que em confirmava que comptaria amb mi.

Després d'uns dies de vacances arribo a Barcelona el 29 d'agost, dos dies abans de la sortida de la flota. Així que renovo el meu passaport a primera hora i faig via cap al Port Fòrum. Un cop allà des de l'organització m'assignen un vaixell. I quina va ser la meua sorpresa quan em diuen que el vaixell en qüestió era el *Bribón*. Vaig pensar que es tractava d'una broma, atès que aquest va ser el vaixell de regates del rei emèrit i jo sóc un regidor republicà; però no. Tant el *Bribón* com jo vam ser els últims a arribar.

Vaig mirar de posar a punt el vaixell per sortir en 48 hores, però la veritat és que el *Bribón* estava en pitjors condicions que el rei emèrit. Aquest vaixell no estava ni molt menys preparat per afrontar una travessia de 1.800 milles nàutiques. Tant és així que el dia 31 d'agost no vam

poder ni tan sols arrencar el motor per sortir cap al Port Vell, on ens esperaven moltes persones per acomiadar la missió. No va ser fins a la tarda que ho vam aconseguir, però només per traslladar-lo del Port Fòrum al Marina Vela de la Barceloneta.

Finalment l'organització va decidir, amb bon criteri, que el *Bribón* es quedaria a Barcelona. A canvi, em van oferir la possibilitat de ser el capità de l'*Adara*; una goleta turca de 24 metres amb 23

persones a bord. I un cop vaig conèixer la tripulació, vaig acceptar el repte.

El repte, però, es va allargar durant cinc dies. Perquè l'*Adara* també es resistia a partir i la Tramuntana no ens ho posava fàcil. A cada prova de mar que feiem el vaixell ens sorprenia amb una avaria diferent. Però, finalment, divendres 5 de setembre vam aconseguir deixar Barcelona i posar rumb a Menorca com a primera destinació. Tot i els problemes que vam tenir amb el timó, vam poder

arribar a Fornells i, un cop allà, vam fer les reparacions que ens van permetre continuar.

El segon tram de la travessia va ser camí de Tunísia. Una vegada més amb problemes mecànics i, per afegir-hi una mica més d'èpica, remuntant un altre vaixell (el *Catalina*) que es va quedar sense motor. Mentre érem camí a Tunísia ens van arribar les notícies dels dos primers atacs amb drons als vaixells que ja eren allà. Per sort, sense víctimes

ni ferits, però aquest va ser el primer avís del govern genocida d'Israel.

A Tunísia vam poder fer les reparacions pendents. Ens vam sentir molt ben acollits al port de Bizerte, on cada tarda centenars de persones s'hi apropaven per mostrar-nos el seu suport.

Segona etapa: pendents del vent i del cel

Un cop els vaixells van estar a punt i amb tota la flota agrupada, vam partir de Tunísia en direcció a Sicília on més vaixells italians se'ns unien. Pel camí Israel continuava intentant, tant sí com no, que ens aturéssim. Aquest cop, publicant una declaració d'intencions on asseguraven detenir-nos i ser tractats com a terroristes en una presó d'alta seguretat. No cal dir que no vam desistir de continuar. Vam arribar a Sicília on vam esperar durant dos dies que el vent del nord, el bora, afluixés. Si no, ens hauríem enfrontat a onades de 3 metres i vents de 35 nusos.

Ens vam deslliurar del bora, però camí de Creta vam rebre un altre cop la visita dels drons israelians. Aquest cop ens va agafar a la flota sencera en alta mar, lluny de la costa, i ens van oferir un recital d'explosions durant quatre hores fins que es va fer de dia. Una vegada més van fracassar en l'intent d'aturar-nos. Vam arribar a Creta, on alguns vaixells grecs se'ns van afegir. Ara ja érem 45 vaixells disposats a continuar fins al final.

Després d'aquest episodi, els governs d'Itàlia i d'Espanya es van posar nerviosos per la pressió de les mobilitzacions

ciutadanes i van decidir enviar uns vaixells de guerra per a "protegir-nos". Val a dir que en algun moment vam observar la fragata italiana a una certa distància, però no vam arribar a veure mai la corbeta espanyola. En qualsevol cas, quan va arribar el moment de la veritat, allà no hi havia cap vaixell per protegir-nos.

Tercera etapa: cap a la boca del llop

A Creta vam haver d'esperar dos dies més, perquè el tercer vent del nord de la Mediterrània (el *meltemi*) també va decidir venir a visitar-nos. Finalment, el 27 de setembre vam deixar Creta enrere. Ens enfrontàvem al darrer tram de la travessia. Cinc dies d'incerteses on cada milla que avançàvem era una victòria per a totes i tots nosaltres. Cinc dies d'emocions totalment contradictòries. Entre les ganes d'arribar al final i la pena d'acabar aquest viatge junts. Mentrestant, començàvem a somiar d'arribar a Gaza, encara que sabíem de sobres que Israel no ens ho permetria.

Després d'una nit, la del 30 de setembre, d'escaramusses amb els vaixells d'Israel, es va fer de dia i continuàvem navegant. Ja era 1 d'octubre i ens quedava només un dia per assolir l'objectiu d'arribar a Gaza i obrir el corredor humanitari. Però l'1 d'octubre era el dia que ens interceptarien definitivament. Així que es va pondre el sol, van arribar els vaixells d'Israel. L'*Adara* va ser el tercer vaixell a ser interceptat. Impressiona veure les forces d'elit abordar el teu vaixell, però havíem assajat molts cops aquest moment; i tothom es va cenyir al protocol assajat per evitar una escalada de violència.

Després d'això va venir el trasllat al port d'Ashdod on ens vam veure cara a cara amb el ministre Ben-Gvir, un autèntic criminal de guerra que va venir a fer el seu *show* de propaganda. I, finalment, el trasllat a la presó de Ktzi'ot on vaig estar-me tres dies. Suficients per veure que l'Estat d'Israel no és l'única democràcia d'Orient Mitjà com diuen alguns.

No ens van tractar bé, però això no és res comparat amb el que han de suportar els palestins. En tot cas, va servir per comprovar en primera persona per què hi vam anar i per què cal que continuem lluitant per la llibertat de Palestina.

Jordi Coronas

Regidor d'ERC a l'Ajuntament de Barcelona

La resistència de poble palestí continua i la solidaritat també

El 17 Congrés de la UGT es va celebrar el gener a Mataró. En aquella data, les xifres oficials de morts a Gaza eren de 47.000 persones i es denunciava la destrucció de tota mena d'infraestructures civils.

En el mateix Congrés es va aprovar una resolució que condemnava el genocidi a Gaza, es pronunciava per l'alto el foc definitiu i es demanava la llibertat del doctor Hussam Abu Safiya.

En dos anys, des de l'inici dels atacs de Gaza, el govern israelià ha llançat més de 200 mil tones de munició sobre la Franja de Gaza i la seva població allà atrapada.

Fins avui no hi ha hagut dia que, fins i tot després del suposat acord d'alto el foc de l'octubre, l'exèrcit israelià no hagi bombardejat la Franja, en un clar incompliment de l'acord per part del govern de Netanyahu. Actualment, el nombre oficial de morts és de 68.000, i es calcula que hi ha més d'11.000 cadàvers encara sota les runes. El 40% dels malalts de diàlisi a Gaza van morir per

falta d'hospitals per atendre'ls i el nombre de ferits és incalculable.

Segons diferents fonts contrastades, el 92% dels habitatges estan destruïts o danyats, el 94% dels hospitals i infraestructures sanitàries han estat afectats pels bombardejos, només la meitat dels hospitals funcionen parcialment (18 de 36), el 61% dels centres d'atenció primària no estan operatius, el 70% de totes les estructures han quedat destrossades o malmeses. La destrucció i els danys també han colpit el 88% de les entitats dels sectors comercials i industrials avaluats, el 80% de la xarxa de carreteres i el 62% de tota la xarxa viària..

Segons l'UNICEF, un milió de nens a Gaza viuen en condicions de desesperació, amb una creixent escassetat d'aliments i aigua potable malgrat l'alto el foc acordat el 10 d'octubre passat. Més de 600.000 infants en edat escolar no tenen on estudiar.

Paral·lelament, a Cisjordània s'ha instal·lat un règim de terror sota la cober-

tura de la guerra a la Franja de Gaza, i res indica que això s'aturi.

Tots els decrets imposats als palestins el 7 d'octubre, continuen vigents (fins i tot s'han endurit) i l'amenaça d'annexió per part d'Israel es manté malgrat que Donald Trump ho hagués negat prèviament.

Hi ha 400 assentaments il·legals en territori palestí on viuen 800.000 colons sionistes repartits per tota Cisjordània, fent cada dia més difícil qualsevol possibilitat de vida per als palestins.

Segons van denunciar diferents mitjans de comunicació, la vida a les presons israelianes és insuportable, les imatges dels presoners demostren que no hi ha

cap respecte pels drets humans i la dignitat de les persones, i les violacions i tota mena de vexacions es fan amb total impunitat, tal com ho demostra el cas emblemàtic del presoner palestí violat brutalment a la presó de Sde Temain que es va donar a conèixer accidentalment. Se sap, però, que els casos de brutalitat són molt més nombrosos, i es calcula que com a mínim 80 presoners palestins han mort a causa de les tortures que han patit a mans de l'exèrcit israelià.

Entre les més de 9.000 persones que romanen empresonades, hi ha el doctor Hussam Abu Safiya, sense càrrec ni judici, sota un règim de detenció administrativa indefinida, que també s'aplica a dones i menors. La seva detenció ar-

bitrària el desembre del 2024 es va produir perquè es va negar a abandonar els seus pacients a l'hospital Kamal Adwan (l'últim que continuava funcionant al nord de Gaza en aquells moments) quan l'exèrcit israelià en va atacar les instal·lacions.

Els atacs i els saquejos als habitatges palestins són continus, així com els atacs al bestiar, a les collites i a les oliveres, que tenen un alt valor simbòlic per la població palestina. La Comissió Palestina per a la Resistència als Assentaments i al Mur informa que les forces d'ocupació israelianes i els colons van perpetrar 259 atacs contra palestins durant l'actual temporada de collita d'olives.

Entre 150.000 i 200.000 palestins de Cisjordània estan a l'atur des de fa dos anys. Dos anys sense que entri cap sou amb el qual poder comprar ni aliments ni cap altra necessitat bàsica per poder sobreviure.

Cada dia milers de palestins es juguen la vida creuant els controls israelians per anar a treballar. El ferri control que exerceix Israel sobre la població palestina, fa que es donin les condicions per a una explosió social que porti enfrontaments de conseqüències incalculables.

El dia 10 d'octubre va entrar en vigor l'acord d'alto el foc a Gaza impulsat pels Estats Units. Un acord que a la pràctica suposa una imposició al poble palestí i que no respecta de cap manera els seus drets democràtics. Un acord que, malgrat tot, els palestins van acceptar per instint de supervivència. Però que resultava necessari tant per al Govern de Netanyahu com per als

governos que li estan donant el seu suport fins a aquest moment, principalment el dels Estats Units i els de la Unió Europea.

L'imperialisme té la necessitat de derrotar el poble palestí que, per la seva resistència i combativitat, s'ha convertit en un símbol i referent per als pobles oprimits de tot el planeta, com s'ha reflectit en les multitudinàries manifestacions que han tingut lloc durant aquests dos últims anys arreu del món, amb la joventut com a principal protagonista i que els diferents governs col·laboracionistes amb Israel les han sentit com una amenaça per a ells mateixos.

Des que el suposat alto el foc va entrar en vigor, més de 250 palestins han estat assassinats i més de 600 han resultat ferits, segons el Ministeri de Salut de Gaza.

Pel que fa a l'ajuda humanitària, l'exèrcit israelià només ha permès l'entrada de 144 camions dels 600 camions que havien d'entrar diàriament a Gaza (un 24%) i els controls de la frontera amb Egipte i el pas de Rafah continuen sota el seu control estricte.

Diversos membres del consell de seguretat de l'ONU estarien preparant un projecte de resolució destinat a crear una força internacional a Gaza, per a garantir la seguretat en el territori fins a finals del 2027. Aquesta força serà la responsable d'assegurar les fronteres de Gaza amb Israel i Egipte, així com de protegir els civils i els corredors humanitaris.

Seran els que gestionin els batustans palestins (per utilitzar el terme que de-

signava els que figuraven con a reserves tribals no blanques a la Sud-àfrica de l'apartheid), un sistema que cada dia s'assembla més a un camp de concentració.

El gener del 2026 es preveu el desplegament dels primers soldats d'aquesta força internacional. Mentrestant, el govern israelià vol triar quins països en formaran part, ja que, a més, s'encarregarà de formar una futura policia palestina que tindria el mateix paper col·laboracionista que ha tingut a Cisjordània la policia de l'Autoritat Palestina.

A partir d'ara segurament la situació a Palestina no ocuparà les primeres pàgines dels diaris ni els titulars dels informatius, però igual que el sionisme no han renunciat a expulsar de la seva terra els palestins, els palestins tampoc han renunciat a continuar resistint i a poder viure en pau i llibertat a la seva terra.

Amb tota aquesta situació, al govern d'Israel li ha caigut la careta, ja no apareix com la víctima indefensa sorgida de l'Holocaust, sinó que davant els ulls del món apareix com el govern del crim, de la guerra, del genocidi, i el gendarme de Donald Trump a Orient Mitjà.

Sectors importants de la comunitat jueva d'Israel es manifestaven fa un temps a Jerusalem contra l'allistament militar.

Un general de l'exèrcit denunciava la situació a les presons d'Israel, més de 400.000 israelians volen marxar del país, cada vegada els reservistes s'oposen més a anar a l'exèrcit, les protestes contra el genocidi d'intel·lectuals dins del territori israelià continuen i s'ha fet pública la protesta de més de 300 escriptors, acadèmics i figures rellevants a la secció d'opinió del New York Times que deixaran d'escriure-hi en protesta del biaix antipalestí d'aquest diari.

El 15 de maig, Dia Internacional de la Nakba, la UGT de Catalunya va fer un pas ferm en el seu compromís amb els drets humans i la solidaritat internacionalista amb la constitució oficial del comitè d'Ugetistes per Palestina, que ja operava informalment des de molt abans. El comitè és la manifestació pública de la solidaritat de tots els nostres delegats i delegades amb la causa Palestina, impulsant activitats com la Setmana de Solidaritat a tot Catalunya, que va culminar amb una jornada el 9 d'octubre a la nostra seu. A més, participem en totes les manifestacions unitàries convocades per la Comunitat Palestina, i així ho seguirem fent fins a la fi de l'opressió del poble palestí.

José A. Iniesta

membre impulsor d'Ugetistes per Palestina

Ugetistes per PALESTINA

Gaza tornarà a renéixer de les runes i les cendres

L'Ajuntament de Barcelona ha decidit tornar a posar en marxa la cooperació amb les ciutats de Palestina i reprendre l'experiència del Districte 11 de la ciutat. L'alcalde Jaume Collboni ho va anunciar en el seu viatge a Amman (Jordània) després de la negativa del Govern de Netanyahu de facilitar-li l'entrada a Israel i Palestina per reunir-se amb entitats de la societat civil de les dues comunitats i municipis palestins.

No podem iniciar un article a la revista Sud per parlar de Palestina i no recordar que a finals d'estiu ens va deixar una companya de viatges —un qualificatiu més apropiat que mai—, una lluitadora incansable i un verb clar i fort en defensa de la comunitat palestina. Un bon record per Anna Balletbó.

L'Ajuntament de Barcelona, agermanat amb Tel-Aviv i Gaza des de 1999, després dels Acords d'Oslo, amb convenis de col·laboració tècnica en l'àmbit municipals amb els ajuntaments de Betlem i Ramal·lah, amb projectes de cooperació amb una desena d'entitats i ONG catalanes molt implicades amb Palestina, no podia deixar de passar un dia més sense reaccionar davant la reacció desproporcionada del govern d'Israel

en la darrera escalada bèl·lica després dels criminals atacs de milicians de Hamas d'octubre del 2023.

La idea del Districte N+1

Aquesta història d'amistat va néixer per la voluntat d'un alcalde que, davant la crueltat del setge de Sarajevo en les guerres que van destruir Iugoslàvia, va apostar per una fórmula de solidaritat internacional pionera a Catalunya. Pasqual Maragall, llavors al capdavant del projecte olímpic Barcelona 92, va acceptar el repte del Consell d'Europa d'establir un lligam de solidaritat amb Sarajevo, que havia organitzat els Jocs Olímpics d'Hivern del 1984. Un desafiament ingent no només pel que representaven la guerra i el setge, sinó perquè implicava resoldre complexes qüestions administratives i superar nombrosos entrebancs buro-

cràtics. D'aquesta dificultat va néixer la idea de convertir Sarajevo en un districte més de la ciutat, l'anomenat Districte 11. Aquesta solució creativa va facilitar el suport a Sarajevo durant la guerra i, un cop signats els Acords de Dayton, va permetre posar en marxa l'ambaixada de Barcelona a Sarajevo.

La visió estratègica de l'alcalde Maragall va ser determinant en aquesta decisió. Considerava que la ciutadania sempre va per davant i el seu convenciment es fonamentava en una visió del projecte europeu basada en l'Europa de les Regions i el potencial transformador de les relacions ciutat-ciutat. Les urbs no estan subjectes a les pressions i els condicionaments internacionals que tenen els estats, que comporten més servituds multinacionals. Tal com havia fet mobilitzant milers de voluntaris per als Jocs Olímpics de Barcelona, Maragall va demanar complicitat amb la campanya de solidaritat "Sarajevo depèn de tu", que es va promoure des de Barcelona i es va escampar com una taca d'oli arreu de Catalunya.

El caràcter perseverant de l'alcalde i la seva determinació va animar altres alcaldes i representants d'entitats del país i més de 300 municipis es van solidaritzar amb Sarajevo i Bòsnia. Es van organitzar tota mena d'activitats i d'acollida de refugiats i es van forjar vincles personals i institucionals entre entitats ben diverses. Així es van posar els fonaments de l'agermanament de les dues ciutats olímpiques mentre vivien realitats totalment oposades. Barcelona despertava cada dia amb una explosió d'eufòria olímpica col·lectiva; i Sarajevo resistia cada dia sota bombes, un exèrcit de cruels franc tiradors i centenars de morts, en un setge que es va allargar gairebé quatre anys. Per l'Ajuntament de Barcelona, la cooperació amb Sarajevo va marcar un abans i un després de la cooperació municipal.

Aquesta va ser una iniciativa de l'Alcalde Maragall arran del setge a la ciutat olímpica de Sarajevo que va funcionar del 1992 al 1999 per a la reconstrucció de la ciutat després de la guerra. Un

cop acabada la reconstrucció acordada entre els dos Ajuntaments, des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha mantingut la relació amb la Fundació de la Democràcia Local de Sarajevo, hereva de l'Oficina de Barcelona, i es va crear una associació (Associació Districte 11 City to City) amb gent que va estar lligada a les activitats de Barcelona i Catalunya amb Sarajevo i Bòsnia i Hercegovina que, a nivell ciutadà, ha mantingut les relacions amb institucions, entitats i ciutadans que es van implicar en la gran campanya de solidaritat durant la guerra dels Balcans.

Hem après de moltes històries. El municipalisme recorda com, el febrer del 1991, el llavors alcalde d'Atenes, Andonis Tritsis, prenia un avió a Amman (Jordània) i, després d'una travessia en cotxe pel desert, arribava a Bagdad. Havia estat campió olímpic d'atletisme i acabava de guanyar unes eleccions enfrontant-se a Melina Mercouri. Estava preocupat per les notícies i, davant la imminència d'un atac "aliat-occidental", volia fer arribar a l'alcalde de Bagdad el següent missatge: "El meu país, membre de l'OTAN, està en guerra amb el seu. Sense entrar en les raons, vinc a manifestar que els ciutadans d'Atenes no estan en guerra amb els ciutadans de Bagdad. Encara més, potser ens uneixen uns vincles comuns, històrics i culturals, molt més forts que en qualsevol terra". Després de passar dos dies junts, els dos alcaldes van llençar el missatge següent: "Bombardejar ciutats no és cap solució". Ni Bagdad, ni Sarajevo, ni Dresden, ni Nagasaki, ni la ciutat de Gaza...

Ara es torna a posar en marxa aquest dispositiu de cooperació tècnica amb les

ciutats palestines amb un departament específic per a aquesta tasca (Gerència del Districte 11) i un consell assessor per facilitar la coordinació amb altres administracions, municipalitats, entitats ciutadanes i iniciatives ciutadanes compromeses amb els mateixos objectius.

El Consell Assessor del Districte 11 és un òrgan de participació de la societat de Barcelona i Catalunya per a la coordinació i el foment de la pau en les activitats que es realitzen pel conflicte entre Israel i Palestina, està adscrit Segona Tinència d'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona, i està integrat per representants de l'Administració municipal, del Govern Central, de la Generalitat, dels ens locals, dels grups parlamentaris, de les organitzacions no governamentals que treballen a la regió i altres institucions i personalitats rellevants, reconegudes per les seves activitats a favor de la pau.

Farà treballs d'assessorament per donar informació i opinió a òrgans i institucions públiques sobre qüestions relacionades amb el conflicte. Actuarà com a font d'informació i consulta per a la presa de decisions gràcies al fet que comptarà amb una gran representació de grups i persones que treballen a la regió. Prepararà informes i formularà propostes i suggeriments als responsables polítics i tècnics per millorar polítiques i estratègies d'actuació. Fomentarà la transparència de coneixement i diàleg entre els diferents actors: institucions, món acadèmic, societat civil i sectors econòmics. Analitzarà i avaluarà l'impacte de les actuacions i proposarà millores per aconseguir els objectius.

Les seves funcions, doncs, seran:

1. Fer d'observatori de la situació de crisi a la regió.
2. Facilitar la coordinació entre les administracions i les organitzacions socials en les actuacions per al foment de la pau.
3. Fer de pont a la ciutat amb les organitzacions i ciutadans de la regió.
4. Emetre informe sobre les activitats aprovades.
5. Assessorar la formació de professionals a fi de poder atendre la demandes realitzades per les municipalitats de la regió, sempre centrades en la resolució de conflictes, la mediació i la negociació i la reconstrucció.
6. Informar els grups i els col·lectius que treballin a Barcelona i Catalunya de les actuacions en aquest àmbit promogudes per l'Administració.
7. Promoure accions de sensibilització i impulsar campanyes de solidaritat.
8. Fer arribar al Govern les iniciatives i propostes que consideri conuenients per contribuir a les actuacions en aquest àmbit.

El Consell Assessor del Districte 11 actuarà en ple o en comissions especialitzades segons els assumptes a tractar, i a les seves reunions plenàries o en comissió pot convidar persones expertes o responsables de polítiques amb incidència a la regió. No és un consell

consultiu, és un consell assessor de l'alcaldia, un consell transversal, interdepartamental, multidisciplinari i divers per assessorar l'Ajuntament.

No som nostàlgics, que ningú es preocupi. No es pot repetir l'experiència d'èxit del districte 11 de Sarajevo. Han passat trenta anys. Diferents líders, diferents persones, diferents contextos. Ja s'han preocupat els poders que l'experiència exitosa no es pogués reproduir. Coneixem el pla de Trump. Ells són poderosos i es creuen impunes. Hem sentit parlar de Gaza "ciudad de vacaciones" com una oportunitat immobiliària, però també vam saber que Haití, al Carib, era una oportunitat després del terratrèmol...

Ells aposten. Ja han jugat. Ja s'han aprofitat del Líban, la suïssa del Pròxim Orient, i l'han destrossat quan ja n'havien tret el suc. Ara, a Gaza, ens oposem al pla de Trump i proposem el pla Phoenix. Amb dues diferències clau: ho farem amb els palestins, farem el que necessitin els palestins. Ajudarem en l'emergència, en la reconstrucció física, social, emocional, mental. En la governança. En el desenvolupament. La ciutat tornarà a renéixer de les runes i les cendres.

Aquesta vegada Sarajevo no és al final de la Meridiana, aquesta vegada des de Barcelona mirem a l'altra riba del Mediterrani per continuar amb el compromís de la Barcelona solidària.

Manel Vila i Motlló

Promotor del Districte 11 de l'Ajuntament de Barcelona

La hipòtesi Albanese

“El genocidi d’Israel continua: perquè és lucratiu per a molts”

Una de les anècdotes més conegudes protagonitzades per Margaret Thatcher va tenir lloc durant una reunió de la Commonwealth celebrada a Londres l’any 1985. Responent a una pressió creixent de les opinions públiques, nombrosos líders havien promès que aprofitarien aquella trobada per prendre mesures contra l’apartheid sud-africà. Molts semblaven disposats a actuar, però hi havia una excepció clara: Margaret Thatcher. La primera ministra britànica, que considerava terroristes tant Nelson Mandela com la resistència contra l’apartheid, insistia que no calia “polititzar” la situació ni imposar sancions, i defensava que s’havien de facilitar les condicions perquè el govern sud-africà es reformés per iniciativa pròpia sense forçar-los a res.

La reunió va concloure amb l’aprovació d’un comunicat, i la majoria de dirigents es van felicitar per l’èxit de la cimera i per haver consensuat una condemna dura contra l’apartheid. Tanmateix, Thatcher va oferir una lectura molt diferent del resultat. Davant la premsa, al final de la trobada, va afirmar que havia aconseguit convèncer els altres quaranta-cinc líders de la Commonwealth de no aprovar cap sanció obligatòria contra el règim sud-africà. “S’han unit a la meva posició”, va declarar.

La realitat no li era gaire llunyana. Thatcher havia cedit en condemnar l’apartheid amb plena duresa, però havia aconseguit una cosa: evitar que el comunicat final continguéssim una paraula concreta. La paraula sancions.

La posició de Thatcher coincidia plenament amb la de Ronald Reagan, que va arribar a vetar diverses resolucions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides que demanaven sancions contra el règim sud-africà. Tots dos països eren aleshores alguns dels principals aliats comercials de Sud-àfrica, i els seus governs defensaven els interessos de les empreses de maquinària industrial, tecnologia, vehicles, armament o minerals estratègics que continuaven fent negoci amb l'apartheid.

Despolititzar l'opressió, polititzar la resistència

L'estratègia política era evident: despolititzar l'opressió i polititzar la resistència. El problema no era el sistema racial sud-africà, sinó el Congrés Nacional Africà. No era la violència estructural de l'Estat, sinó la suposada "radicalització" dels qui s'hi oposaven. Mentrestant, les empreses britàniques i nord-americanes continuaven operant amb normalitat a Sud-àfrica, extraient beneficis d'un sistema que negava drets fonamentals a la majoria de la població. El silenci no va ser neutral: generava guanys.

Quatre dècades més tard, l'escena es repeteix amb una familiaritat inquietant. Ursula von der Leyen i la Comissió Europea —com també Donald Trump— han evitat sistemàticament utilitzar la paraula genocidi per descriure les més de 70.000 morts provocades per Israel a Gaza i a Palestina, i s'han negat a adoptar sancions contra l'Estat israelià. No ho han fet després que les Nacions Unides hagin reconegut que Israel utilitza la fam com a mètode de guerra a Gaza,

ni tampoc després que la Cort Internacional de Justícia hagi establert l'existència d'un risc plausible de genocidi.

Com en el cas de Thatcher, no es tracta tant de negar els fets com d'evitar-ne les conseqüències polítiques. El llenguatge institucional europeu condemna el patiment, però refusa activar sancions. Von der Leyen ha fet crides a "posar fi a la violència", ha demanat que es "permeti el lliure accés de l'ajuda humanitària a la Franja" i ha lamentat "la situació humanitària catastròfica que viu la població palestina". Però la mateixa líder que ha aprovat fins a dinou paquets de sancions contra Rússia, que ha tallat fluxos comercials amb el que havia estat el principal aliat energètic europeu i que ha impulsat el programa de rearmament més ambiciós des de la Segona Guerra Mundial, afirma que, en relació amb Israel, no cal suspendre acords, ni alterar relacions comercials, ni qüestionar la seva participació a Eurovisió o a competicions esportives internacionals, ni retirar-li privilegis comercials.

Tot això —com fa quaranta anys— no cal. El que avui Europa es nega a fer, com Thatcher aleshores, és imposar sancions que puguin perjudicar els interessos comercials europeus a Israel.

Si algú ha estat especialment conscient d'aquest mecanisme de despolititzar l'opressió mentre es polititza la resistència és Francesca Albanese, relatora especial de les Nacions Unides per als territoris palestins ocupats. Ha documentat com Europa continuava venent armament a Israel, que aquest utilitzava per cometre crims de guerra a Gaza. Ha vist com les principals organitzaci-

ons de drets humans de Palestina que denunciaven el genocidi —Al Haq, Al Mezan o Addammeer— han estat declarades terroristes; se'ls han tancat les oficines, se les ha sancionat, se'ls han bloquejat les xarxes socials i els comptes corrents, i se'ls han tallat els fons d'arreu del món. I no només això: el secretari d'Estat dels EUA, Marco Rubio, va declarar que Albanese estava portant a terme una “campanya de guerra política i econòmica contra els EUA i Israel” i que, amb la seva insistència per aplicar sancions, estava “amena-

çant els interessos nacionals dels EUA i Israel”. Seguidament, es va aprovar bloquejar els seus comptes corrents, prohibir-li l'entrada als EUA sota amenaça de detenció i impedir que cap entitat nord-americana mantingués relació amb ella.

És en aquest carreró sense sortida —on el poder polític a Europa i als EUA sembla alineat gairebé sense fissures amb la violència i la impunitat— on emergeix el que podríem anomenar la hipòtesi Albanese.

Denunciar l'economia del genocidi

Aquesta hipòtesi pren forma explícita en l'informe *From economy of occupation to economy of genocide*, que la mateixa Francesca Albanese va presentar el juliol de 2025 davant el Consell de Drets Humans de l'ONU. L'informe parteix d'una afirmació tan simple com devastadora: el genocidi a Gaza no només és possible, sinó que no es prenen les mesures perquè s'acabi perquè és rendible per a molts. “Mentre la vida a Gaza és anihilada i Cisjordània pateix una agressió creixent, aquest informe mostra per què el genocidi d'Israel continua: perquè és lucratiu per a molts”, escriu Albanese.

Davant la impossibilitat geopolítica real que la Unió Europea o els Estats Units —principals socis comercials i aliats d'Israel— adoptin sancions efectives o un embargament d'armes, s'obre una altra via d'acció imprescindible i estratègica: la responsabilització directa de les empreses còmplices. L'informe documenta com centenars d'entitats corporatives, de sectors tan diversos com l'armament, la tecnologia, les finances, l'energia, la construcció o l'agroindústria, no només han mantingut relacions amb Israel, sinó que han contribuït materialment a la comissió de crims internacionals —incloent-hi l'apartheid i el genocidi— o se n'han beneficiat econòmicament.

Davant la inacció dels governs, Albanese sosté que “mentre els dirigents polítics i els governs eludeixen les seves obligacions, massa entitats corporatives s'han beneficiat de l'economia israeliana d'ocupació il·legal, d'apartheid i,

ara, de genocidi”, i defensa que aquesta complicitat “no s'acabarà si no s'exigeixen responsabilitats al sector privat, inclosos els seus executius”.

El dret internacional —recorda l'informe— ja ofereix instruments clars: la responsabilitat penal i civil de les empreses i dels seus directius, els deures de diligència deguda i els precedents històrics que van des dels judicis de Nuremberg fins a la Comissió de la Veritat i Reconciliació sud-africana. En aquest context, perseguir judicialment les empreses que armen, financen, asseguruen, construeixen o legitimen l'economia del genocidi no és una alternativa marginal, sinó una via innovadora, necessària i jurídicament fonamentada per trencar la impunitat, desmantellar els incentius econòmics del crim i obrir escletxes reals allà on la política institucional ha decidit no actuar. Com deia Hannah Arendt: “El mal no és només obra de fanàtics, sinó de sistemes normals que funcionen sense qüestionar-se.”

Desplaçament del focus

La força de la hipòtesi Albanese no rau només en el diagnòstic, sinó en el desplaçament del focus. Albanese no assenyala en termes genèrics; assenyala empreses concretes. Empreses armamentístiques, tecnològiques, logístiques, financeres i energètiques que fan possible la maquinària de la destrucció. Tothom qui vulgui lluitar contra la impunitat ha de saber, ja ara, que la pressió contra els estats no pot ser l'única via, sinó que cal sumar-hi una reflexió estratègica dirigida contra les empreses corporatives que s'aprofiten de la guerra i de l'ocupació.

La hipòtesi Albanese no proposa una revolució normativa. Es fonamenta en el dret internacional existent: la prohibició absoluta del genocidi com a norma de *ius cogens*, els Principis Rectors de l'ONU sobre Empreses i Drets Humans, la noció de complicitat i l'obligació de diligència deguda. I recorda precedents incòmodes: els judicis de Nuremberg contra industrials alemanys o el paper de les empreses durant l'apartheid sud-africà. Com va afirmar Benjamin Ferencz, jurista jueu nord-americà i fiscal en cap del judici d'IG Farben a Nuremberg: “Els crims no van ser comesos només per homes amb uniforme. Van ser possibles perquè empreses, banquers i industrials els van fer rendibles.”

Per això la seva proposta és tan incòmoda. Demana sancions i un embargament

d'armes, però també insta els tribunals internacionals i les jurisdiccions nacionals a investigar i processar empreses i directius.

Potser la hipòtesi Albanese serà combatuda, desacreditada o marginada. Però la història acostuma a ser implacable amb aquells que confonen l'oblit amb la justícia. I, de vegades, el que comença com una hipòtesi incòmoda acaba sent l'única manera de mirar enrere sense vergonya.

Luca Gervasoni Vila

director de l'Institut Novact de Noviolència
i portaveu d'ACTXPalestine

Fotografies: **hosnysalah**

LA TRAMPA UCRANIANA

UN RELATO OCCIDENTAL A EXAMEN

LUIS GONZALO SEGURA

“La trampa ucraniana: un relato occidental a examen”, de Luis Gonzalo Segura, és un assaig molt crític amb el relat i la informació difosa pels mitjans de comunicació occidentals, especialment a Espanya i principalment els considerats progressistes. Segura ens proporciona el context, els antecedents, les relacions amb altres conflictes - 60 quan va començar la guerra a Ucraïna - els actors secundaris...

En paraules del mateix autor, extingit el 2015 de les forces armades per haver denunciat la corrupció, els abusos i assetjaments per part dels alts comandaments: “Aquesta és, potser la crítica fonamental. I un exemple clar de com es difon la informació sense contrastar és Francis Fukuyama, el qual va

afirmar, durant l'octubre del 2022, que l'exèrcit rus estava molt a prop del col·lapse total. O els que afirmaven que Rússia havia guanyat o perdut la guerra; els que varen dir que Putin estava a punt de morir, o mort; o com Margarita Robles, que va afirmar que no érem conscients de la possibilitat que un míssil balístic rus impactés contra Espanya”...; és a dir, com es va fabricar un escenari de por i confusió, molt contradictori amb la política real, tenint en compte que, fins a finals de 2021 es concedien a Espanya milers de golden visa a ciutadans russos rics i Putin era l'amic de la major part de la ultradreta i dreta espanyoles.

L'autor ofereix dades, reflexió i anàlisi. Per exemple, ens interpel·la a reflexionar quan afirma que Rússia és un país

que té vuit vegades menys PIB que Europa, menys d'un terç de la seva despesa militar i la meitat de soldats. Com podria, doncs, Rússia envair i annexionar-se territoris? Per tant, el relat ha servit per manipular l'imaginari col·lectiu i posar-nos en una guerra i justificar l'increment de despesa militar, i així donar sortida a l'estoc militar obsolet.

Un altra dada per reflexionar: des de la guerra, la indústria militar, l'energètica o la banca han guanyat milers de milions, i s'han configurat en forces favorables a la continuïtat del conflicte. I finalment, una altra dada molt il·lustrativa és la resposta a quantes bases militars xineses hi ha en territori rus, o quantes bases europees hi ha a als EUA, quantes bases russes hi ha a la Xina o quantes bases militars americanes hi ha desplegades pel planeta: la resposta a les primeres preguntes és zero; la resposta a l'última és del voltant de 800 desplegades en casi 80 països, la qual cosa demostren la capacitat d'invasió real.

En la segona part de l'obra s'explica la veritat en el relat d'uns i altres, els interessos reals, les responsabilitats, i com la bondat no és de cap manera una força rellevant en geopolítica.

Quant a l'OTAN, Segura ens explica com els seus interessos són contraris a resoldre el conflicte. La Xina va presentar el febrer del 2023 un pla de pau que no va tenir èxit, perquè els seus interessos eren mantenir el conflicte.

Occident ha demonitzat la reacció de Rússia davant dels moviments expansionistes de l'OTAN amenaçant la seva frontera, però en canvi, justifiquen que

des de l'OTAN s'enviïn armes a països com l'Aràbia Saudita per convertir el Yemen en la tragèdia més gran / extrema / greu / important..., amb quasi 400.000 morts.

Per què Espanya pot considerar l'estabilitat del Sahel, a milers de quilòmetres com a essencial per la seva seguretat, però Rússia, en canvi, no pot considerar Ucraïna de la mateixa manera, quan comparteixen frontera? Per què es consideren socis occidentals països autocràtics com el Marroc, l'Aràbia Saudita o Turquia?

Aquesta guerra, diu Segura, posa de manifest la pèrdua d'influència d'Occident en l'escenari global i com aquest respon davant les noves aliances d'Amèrica Llatina amb la Xina, Rússia o l'Índia.

En l'última part de l'obra s'aborda el paper d'Espanya com un país mesell, sense capacitat en la presa de decisions, que, en paraules de l'extint Segura "divaga sense rumb enfront del que diuen uns i altres i que només aspira a sobreviure en un entorn geopolític en el qual la seva feblesa és palpable".

Per concloure, la despesa militar europea, equiparable a la xinesa, no té com a premisa enfortir Europa, sinó enriquir les elits occidentals; l'OTAN és una organització militar al servei dels EUA, i la pau global s'ha d'entendre com la justícia social, el tancament de la bretxa de la desigualtat, aconseguir la justícia climàtica, i un nou ordre mundial que posi la vida al centre.

Laura Castel Fort

Senadora

Lleis que maten: El silenci de l'article 38 i el crit de la Rosine Makosso

La història de la Rosine no només és la d'una dona que va fugir d'una realitat insuportable. És la prova vivent —o, tràgicament, morta— d'un sistema fallit. Ella malalta, al costat dels seus sis fills i la seva mare, va emprendre

Aquest precepte, en el seu marc teòric, l'hauria d'haver protegit. Però una llei sense un desenvolupament reglamentari robust, sense els recursos necessaris i sense una voluntat política clara d'aplicar-la amb perspectiva humanitària, no

ho va fer. La burocràcia es va convertir en el seu contrincant. Els terminis es van allargar, la sol·licitud es va perdre en el silenci i la vulnerabilitat de la Rosine i la seva família va ser ignorada.

La Rosine va arribar al Marroc, amb tota la seva família i malalta de càncer, on es va trobar en una situació difícil, sense recursos, depenent únicament de l'ajuda d'organitzacions humanitàries; de vegades no tenia ni els diners necessaris per poder fer front a les seves sessions de quimioteràpia.

El cost d'aquest buit legal no va ser una simple estadística. Li va costar la vida a una dona. Li va arrabassar a una mare dels seus fills i a una filla de la seva mare, qui va ser testimoni de com el sistema destinat a protegir-les les va consumir lentament. Però la tragèdia no acaba aquí. Continua costant la vida, en present, a tot la seva família. Els fills i filles que la van acompanyar carreguen amb el trauma d'haver-ho perdut tot dues vegades: la seva llar original i, després, la seva mare en la terra que els va fallar.

La història de la Rosine Makosso és un crit que no podem silenciar. No és només un cas aïllat de mala sort; és el símptoma d'una malaltia sistèmica. Exigeix una reflexió profunda: de què serveix reconèixer un dret en el paper si es nega en la pràctica? Les lleis no són només textos per ser complerts, sinó promeses que han de ser viscudes. L'article 38 de la llei d'asil a Espanya ha de deixar de ser una frase benintencionada i convertir-se en un mecanisme real, abans de res, de la preservació de la vida i la dignitat humana.

No n'hi ha prou amb honrar la memòria de la Rosine. És imperatiu reformar, desenvolupar i dotar de veritable contingut a la nostra llei d'asil. Perquè la pròxima família que fugi cap a una vida no trobi, en el seu lloc, la mort per silenci administratiu. Perquè el viatge de la desesperació no acabi en el cementiri de les promeses incomplertes.

Eva Gajardo
presidenta d'AMIC-UGT

Conte **És aquí on vaig néixer?**

d'Eva Ferrer Paniagua,
il·lustracions de Laura Magrinyà Panadès

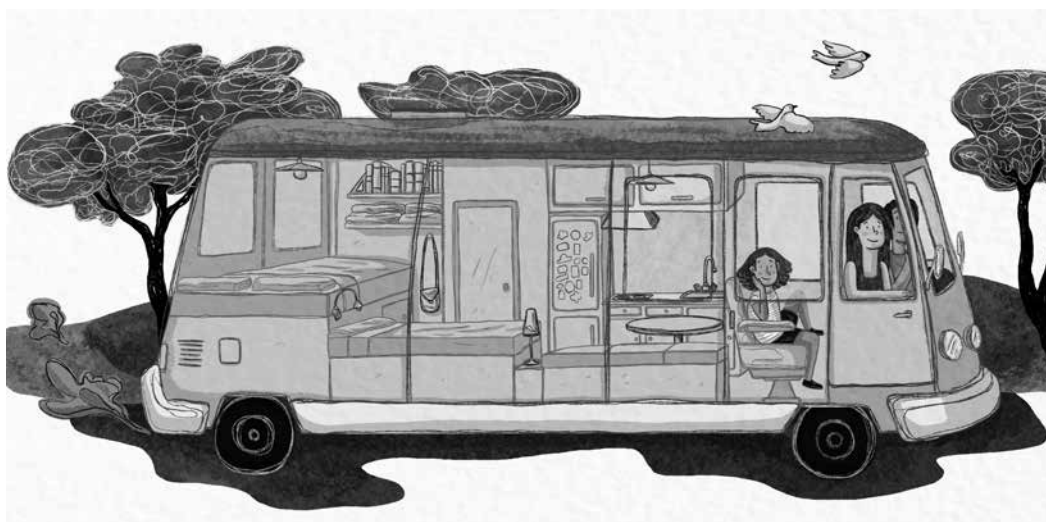
Parlar de drets humans en el context actual s'ha tornat un acte revolucionari. Parlar-ne amb els infants, tot un repte.

La col·lecció de llibres de la qual forma part *És aquí on vaig néixer?* hauria de ser com aquelles enciclopèdies que tota família tenia a casa abans no arribés internet: un must.

I la conversa que s'hauria de crear un cop l'infant ha llegit el llibre també hauria d'existir. El nen o nena hauria de poder tenir un adult que l'acompanyés en aquesta lectura i pogués resoldre els dubtes que li sorgeixin. Perquè si la

comprensió lectora i l'atenció han estat bones, les preguntes sortiran. No us en escapeu!

Amb *És aquí on vaig néixer?* en neix una, ràpida i espontània, poc després d'haver començat a llegir: "Què és la nacionalitat?". Una etiqueta, potser, no? Un dret, també, oi? Una clau màgica que obre fronteres o una creu a l'esquena que en tanca. Depèn a qui ho preguntis. En una aula de segon de primària, després de posar diversos exemples de nacionalitat —"francesa, polonesa, vietnamita..."— un nen va aixecar la mà i em va etzibar: "A la casa de colònies on vam anar hi havia un *cerdo* vietnamita!".

Quina oportunitat d'or vaig deixar passar per parlar d'aquest dret humà utilitzant animals! Encara ric pensant en una versió animalada protagonitzada per un pastor alemany, un gat persa i una vespa asiàtica.

En canvi, jo vaig voler-ne parlar a través d'una protagonista molt jove, una nena de set anys, perquè el lector s'hi emmirallés fàcilment. Una nena que té la gran sort de viatjar pel món en furgoneta amb els seus pares, però a qui la persegueix un gran dubte que gairebé no la deixa dormir: no sap quina és la seva nacionalitat. I, el més important, ho vol saber! Aquí no parlem de canviar-la per una altra, de quina sent o quina posa al seu document. Parlem simplement de la seva identitat com a individu, del dret (també) a conèixer part de la seva història sent algú que, precisament, no està arrelada a cap lloc en concret.

Per esbrinar-ho, l'acompanyarà un altre nen amb qui, casualment, s'hi entén. No sempre li passa quan coneix nens o nenes, ja que no acostumen a parlar el mateix idioma. Significarà res aquest detall? Sabrà ajudar-la aquest nou amic?

Si encara no us he convençut perquè llegiu aquest llibre, deixeu-me intentar-ho amb una confessió. Hi ha una regla que m'imposo quan escric per a infants: a cada pàgina hi ha de passar alguna cosa. Sense conflicte no hi ha història i el lector o lectora s'avorreix. I sí, aquesta col·lecció té la clara intenció de parlar de drets humans i que el nen o nena s'endugui una ensenyança posterior. Però també és un dret que es diverteixin llegint-lo i que la moralina no sigui mai tan evident com per carregar-se la història i un futur lector.

Eva Ferrer

Flipa Amb els ODS

d'Imma Bové i Núria Pelay,
il·lustracions Laura Magrinyà

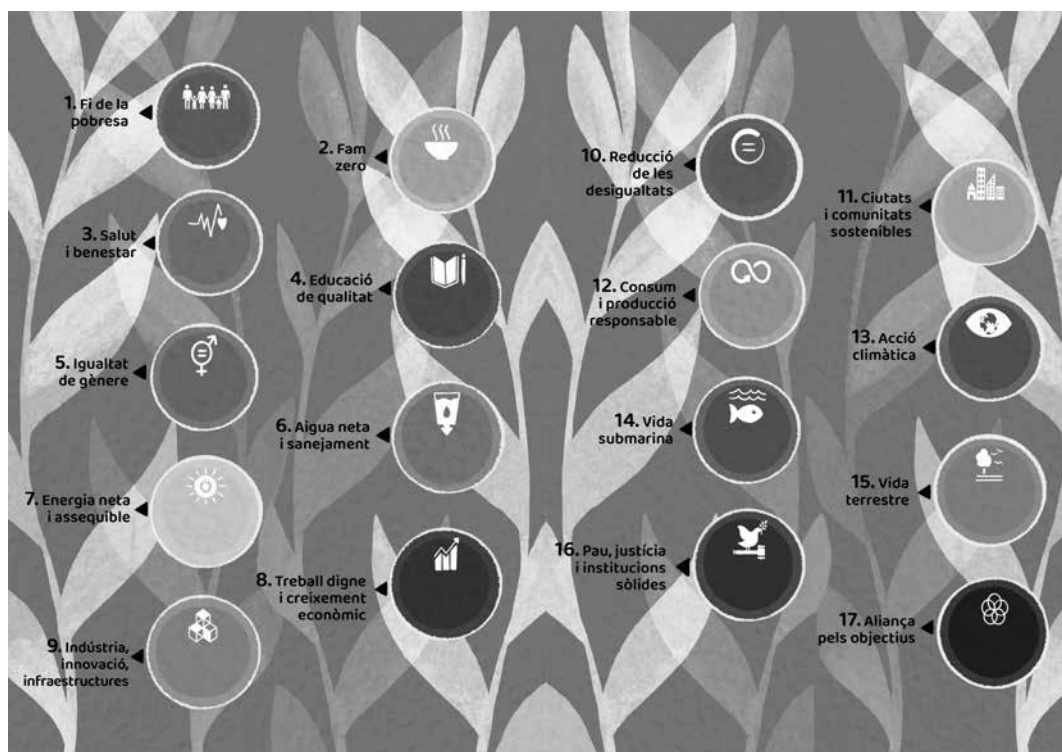
Proposta didàctica per introduir els infants en el coneixement i la pràctica dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

El llibre *Flipa amb els ODS!* és una proposta didàctica pensada per introduir els nens i nenes de primària en el coneixement i la pràctica dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. Amb un enfocament lúdic i participatiu, l'obra combina continguts teòrics senzills amb activitats pràctiques que fomenten la reflexió, la cooperació i el compromís amb la sostenibilitat.

El volum s'estructura al voltant dels disset ODS, però no tenen un ordre concret

de treball, es accedir a qualsevol d'ells sense necessitat dels altres. Un cop s'han treballat, es descobreix que tots estan fortament relacionats entre ells, ja que la majoria s'entrellacen constantment.

Cada capítol introdueix un objectiu amb un llenguatge proper i adaptat a l'edat dels alumnes, seguit d'una sèrie de propostes d'activitats que es poden dur a terme a l'aula o en entorns naturals i comunitaris. Les activitats són variades: comprensions lectores, activitats de recerca, de càlculs, de reflexió,

de creació artística i altres, perquè la proposta sigui atractiva, diversa i adaptada a tota mena d'infants.

Un dels punts forts del llibre és la seva orientació transversal. No es tracta només d'un recurs per a l'àrea de medi o de ciències socials, sinó que ofereix idees per treballar els ODS des de totes les àrees curriculars, incloent-hi la llengua, les matemàtiques, l'art i l'educació en valors.

L'obra també posa èmfasi en el desenvolupament de competències clau, com el pensament crític, la creativitat i la responsabilitat social. En aquest sentit, no només transmet coneixements sobre sostenibilitat, sinó que també promou una actitud activa i transformadora da-

vant els reptes globals. El disseny de les il·lustracions ajuden a fer el treball amè i visualment atractiu, seguint l'objectiu final de fer més properes qüestions complexes com la pobresa, el canvi climàtic o la igualtat d'oportunitats.

En definitiva, *Flipa amb els ODS!* és un recurs molt recomanable per al professorat de primària que vulgui integrar l'educació per al desenvolupament sostenible al currículum de manera significativa i engrescadora. Amb un enfocament pràctic, inclusiu i inspirador, el llibre convida l'alumnat a comprendre el món en què viu i a implicar-se en la seva millora, des de l'escola fins a la comunitat.

Imma Bové

La veu de Hind

de Kaouther Ben Hania

La súplica d'una nena, el patiment d'un poble, el silenci del món occidental

Quan *La veu de Hind Rajab* va estrenar-se al setembre al Festival de Cinema de Venècia, l'ovació del públic va durar més de 22 minuts. I quan jo la vaig veure a la preestrena catalana en una sala pleníssima una tarda de novembre, els plors i sanglots del públic van ser constants durant els seus 90 minuts de metratge. La darrera obra de la directora tunisiana Kaouther Ben Hania no deixa

indiferent: és una pel·lícula amb una urgència palpable, com si estiguéssim davant d'un testimoni directe d'una realitat irreductible, que interpel·la Europa i Occident a despertar de la letargia i a passar a l'acció immediata.

Com ja va fer al seu anterior film *Les quatre filles*, Ben Hania mescla elements documentals amb la dramatit-

zació cinematogràfica d'uns fets reals ocorreguts a la Franja de Gaza el 29 de gener de 2024. Aquell dia, una nena de cinc anys anomenada Hind Rajab va trucar a la Mitja Lluna Roja palestina demanant que la rescatessin de dins d'un cotxe foradat com un colador, on s'amagava envoltada dels cossos sense vida de sis membres de la seva família, assassinats per l'exèrcit israelià. El nucli emocional del film és la veu real de Hind, extreta de les gravacions de les moltes trucades suplicants que va fer al llarg d'hores interminables. Una veu trencada per la por i la confusió que penetra profundament en l'espectador i transmet la desesperació de la població palestina assetjada.

Tota la pel·lícula transcorre dins de les oficines de la Mitja Lluna Roja palestina, des d'on els voluntaris gestionen les peticions de rescat dels civils atrapats en la devastació de Gaza. Amb un ritme i un dramatisme creixents, les converses telefòniques mantenen la tensió del rescat malgrat que el desenllaç sigui conegut. La càmera no abandona mai aquest espai claustrofòbic, un recurs eficaç per focalitzar l'atenció en la veu de la nena i transmetre'ns el seu sentiment d'angoixa.

El mateix cap de setmana de l'estrena també va arribar *Nuremberg*, una producció hollywoodiana que recrea els judicis als alts càrrecs nazis després de la

Segona Guerra Mundial. En una escena clau, es mostren imatges reals de l'alliberament dels camps de concentració: supervivents esquelètics i muntanyes de cadàvers apilats. La càmera ressegueix les reaccions de xoc i horror dels presents, primers testimonis de la magnitud del crim. Impacta comprovar que va existir un temps en què la mort i el patiment a gran escala van horroritzar el món i la rendició de comptes pels crims contra la humanitat era de sentit comú.

Avui veiem imatges similars cada dia. El món sap perfectament els crims que tenen lloc a Gaza des de fa més de dos anys, però la inacció d'Occident fa impensable un tribunal com el de Nuremberg per jutjar els responsables israelians. Com va dir recentment a Barcelona Raji Surani, director del Centre Palestí pels Drets Humans, Gaza serà el cementiri del dret internacional, el mateix dret que va néixer fa vuitanta anys arran d'aquells judicis.

És per tot això que, malgrat que a voltes *La veu de Hind Rajab* sembla buscar la manipulació emocional creuant algunes fronteres ètiques, no deixa de ser una pel·lícula que vol testimoniar la brutalitat de la guerra i la indiferència internacional. És, en essència, un film sobre l'acte d'escoltar: la súplica d'una nena, el patiment d'un poble, el silenci del món occidental. I, en aquest sentit, tot i algunes mancances narratives o una dramatització excessiva, compleix el seu objectiu. No només ens ofereix una història devastadora, sinó que ens convida a escoltar i a ser testimonis d'una tragèdia que encara continua i a la qual no podem girar l'esquena.

Èlia Varela

tècnica d'Internacional de la
UGT de Catalunya

Més de 30 punts d'atenció arreu de Catalunya

SERVEIS

- Assessorament en estrangeria
- Orientació formativa i laboral
- Assessorament per l'homologació d'estudis i per l'acreditació de les competències professionals
- Drets laborals

Contacta amb nosaltres: 93 304 68 41

Oficines: www.associacioamic.cat

UGT

PER LA GLOBALITZACIÓ
DELS DRETS LABORALS

TREBALLA AMB

UGT.cat

www.sindicalistessolidaris.org